

Sisäasiainministeriö
Polisiosasto
Jääkärintäti 14, 3. krs
50100 MIKKELI

Viite Lausuntopyyntöne 23.4.2009; SM113:00/2008
Ref

Asia YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN
Ären- KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESIITYSLUONNOS
de
Sub-
ject

Ilmailuhallinnolta on pyydetty lausuntoa yllä mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta (HE-luonnos). Ilmailuhallinto on tarkastellut HE-luonnosta erityisesti siltä osin kuin se koskee järjestyksenvalvoja lentoasemilla ja ilma-aluksissa.

Ilmailuhallinnon kannan voi tiivistää seuraavasti:

- Ilmailuhallinto kannattaa HE-luonnosta siltä osin kuin siinä luodaan vartiointiliikelle ja järjestysmiehille mahdollisuus ottaa vastaan myös siviili-ilmailun turvaamiseen liittyviä tehtäviä. Ilmailuhallinto pitäisi kuitenkin tarkoituksenmukaisempana laajentaa soveltamisalaa lentoasemien lisäksi myös muihin lentopaikkoihin.
- Ilmailuhallinto vastustaa sitä, että tällä HE:llä säädettäisiin myös järjestysmiehistä ilma-aluksissa. Kansainvälinen valmistelu on vielä kesken eikä asia ole kansallisesti vielä kypsä ratkaistavaksi.

Ilmailuhallinnon rooli ja vartiointiliikkeiden ja järjestysmiesten toimintaa lentoasemilla, lentopaikoilla ja ilma-aluksissa rajaavat säädökset

Ilmailuhallinnon erityisenä tehtävänä on Ilmailuhallinnosta annetun lain (1247/2005) mukaan huolehtia yleisestä lentoturvallisuudesta ja ilmailun valvonnasta sekä vastata siviili-ilmailuun liittyvistä tehtävistä, jotka sille ilmailulaissa (1242/2005) tai muualla säädetään. Toimivaltaan kuuluvissa turvallisuuskysymyksissä voidaan erottaa nk. lentoturvallisuuskysymykset (*safety*) ja siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvät kysymykset (*security*).

Lainsäädäntövalta ilmailussa on siirtynyt pitkälti Euroopan yhteisölle. Tältä osin kansallisia täydentäviä säädöksiä voidaan antaa vain, milloin yhteisölainsäädäntö tähän antaa mahdollisuuden tai velvollisuuden. Esimerkiksi si-

viili-ilmailun turvaamiseen liittyvissä kysymyksissä kansallinen lainsäädäntövalta on hyvin rajallinen. Myös lentoliikenteen harjoittajien toiminnasta säädetään ensisijaisesti yhteisön asetuksin (mm. ilma-aluksen miehistöstä).

Ilmailuhallinto pyrkii tässä lausunnossaan ottamaan huomioon sen, mistä kysymyksistä kansallisella tasolla voidaan säätää. Sen lisäksi Ilmailuhallinto pyrkii valottamaan ehdotettujen pykälien suhdetta olemassa olevaan lainsäädäntöön.

Toiminta lentoasemilla / lentopaikoilla

Turvataarkastustehtävissä ja muissa siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvissä tehtävissä on noudatettava erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 300/2008 ja sen nojalla annettuja täydentäviä asetuksia. HE-luonnos lähtee siitä, että lentoasemilla vartioimisliikkeet ja järjestyksenvalvojat voisivat ottaa vastaan varsinaisten järjestyksenvalvontatehtävien lisäksi myös näitä siviili-ilmailun turvaamiseen liittyviä tehtäviä. Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain ehdotetun 8a §:n perusteluihin on kirjoitettu, että järjestyksenvalvojen hyödyntäminen turvataarkastustehtävissä olisi tarkoituksenmukainen erityisesti pienemmissä, kävijämääriltään hiljaisemmissä satamissa ja lentoasemilla.

Perusteluista ei ilmene, miksi HE-luonnos on haluttu rajata lentoasemiin ja muut lentopaikat on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Siviili-ilmailun turvaamista koskevien vaatimusten soveltamisala määrittyy yhteisölainsäädännön kautta, eikä se rajaudu ilmailulain 99 §:ssä tarkoitettuihin lentoasemiin. Ilmailuhallinnon käsityksen mukaan olisi tarkoituksenmukaista laajentaa soveltamisala lentopaikkoihin.

Siinä tapauksessa, että vartioimisliikkeiden ja järjestysmiesten toimivalta haluttaisiin rajata vain 99 §:ssä tarkoitettuihin lentoasemiin, lentoaseman määritelmä pitäisi lain soveltamisalan selkeyden vuoksi ehdottomasti sisällyttää myös yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin. Käsitteen määrittely lakiesityksen perusteluissa ei riitä estämään mahdollisia virhetulkintoja. Ilmailulaki sisältää kaksi erilaista lentoaseman määritelmää (80 § ja 99 §). Yhteisölainsäädäntökin tuntee niitä useita.

Toiminta ilma-aluksissa

Järjestysmiesten toiminnasta ilma-aluksissa säädettäisiin HE-luonnoksen mukaan järjestyksilain 22 §:ssä. Ehdotettu pykäläteksti ei mainitse ilma-alusta erikseen vaan puhuu kulkuneuvosta. Perusteluista ilmenee kuitenkin, että kulkuneuvolla tarkoitettaisiin myös ilma-alusta. Ehdotettu lakiteksti ei ole tässä osin selkeä, koska kulkuneuvon tai joukkoliikenteen kulkuneuvon määritelmä vaihtelee lainsäädännössä. Esim. laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 472/1977 ei sovellu ilma-aluksiin.

Ilmailuhallinto ei pidä kysymystä järjestysmiehistä ilma-aluksissa vielä valmiina ratkaistavaksi. Järjestyksenpidosta ilma-aluksissa on toistaiseksi sää-

detty kansallisella tasolla ilmailulain 65 §:ssä, jossa kuvataan ilma-aluksen päällikön, miehistön jäsenen ja matkustajan roolit. HE-luonnoksesta ei selviä, mikä olisi ehdotetun järjestyslain 22 §:n suhde tähän ilmailulain 65 §:ään.

Ilma-aluksen miehistöä koskevat keskeiset säännökset löytyvät tällä hetkellä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 muuttamisesta kaupallisiin lentokoneella suoritettaviin ilmakuljetuksiin sovellettavien yhteisten teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen osalta annetusta komission asetuksesta (EY) N:o 859/2008 (jäljempänä EU-OPS). Asetuksessa käsitellään ohjaamomiehistön ja matkustamomiehistön vähimmäisvaatimuksia sekä tehtäviä. Nyt esillä olevassa HE-luonnoksessa ei oteta kantaa siihen, missä roolissa järjestysmiehet ilma-aluksessa toimisivat, mutta Ilmailuhallinto olettaa, että järjestysmiehiä ei laskettaisi matkustamomiehistön jäseniksi. Tällöin järjestysmiesten olisi kuitenkin tunnettava järjestyksenpitoa ilma-aluksessa koskevat säännökset. Tämän HE-luonnoksen kannalta merkityksellisiä kohtia EU-OPSissa ovat esim. 1.040 kohta miehistön jäsenistä, 1.085 kohta miehistön velvollisuuksista, 1.989 kohta (matkustamomiehistön) tunnistamisesta, sekä koko osa O, joka käsittelee matkustamomiehistöä.

Keskustelua ilma-aluksissa käytettävistä turvahenkilöistä käydään kansainvälisillä foorumeilla, mm. kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestö ICAOssa. Työ on vielä kesken. Suomi on perinteisesti lähtenyt siitä, että siviili-ilmailussa sovelletaan yhteisesti sovittuja kansainvälisiä standardeja, menetelmiä ja käytäntöjä. Ilmailuhallinto vastustaa sitä, että Suomi lähtisi yksipuolisesti kehittämään omia, uusia mekanismeja järjestyksen pitämiseksi ilma-aluksessa.

Ilmailuhallinto esittää, että HE-luonnosta ei ulotettaisi ilma-aluksissa tapahtuvaan toimintaan vaan että kysymys otettaisiin uudelleen tarkasteltavaksi siinä vaiheessa, kun asiasta on olemassa yhteiset kansainväliset linjanvedot. Tuolloin voitaisiin myös harkita, onko säädöksen oikea paikka järjestyslaissa vai ilmailulain 65 §:n yhteydessä.

Valvontaviranomaisten työnjako

Ilmailuhallinto pitää tärkeänä, että järjestysmiesten toiminnan laajentuessa viranomaiset tekevät läheistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, ettei toiminnan valvonnassa ole aukkoja tai päällekkäisyyksiä. Siviili-ilmailun turvasioiden yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina mm. sisäasiainministeriö, Poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli ja Ilmailuhallinto, on hyvä foorumi käsitellä myös tässä HE-luonnoksessa esille tulleita kysymyksiä.

Yksityiskohtiin liittyviä kommentteja

Ilmailuhallinto pyytäisi poistamaan ehdotetun järjestyslain 22 §:n samoin kuin ehdotetun yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 8a §:n perusteluista termin "lentokenttä", koska tuolla puheessa usein käytetyllä termillä ei ole vakiintunutta merkitystä.

Ilmailuhallinto pyytää tekemään tarkistuksia yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain ehdotetun 8a §:n perusteluihin. Ilmailuhallinto katsoo, että tekstistä tulisi selkeämmin käydä ilmi, että turvatarkastuksiin ja muihin siviili-ilmailun turvatoimiin liittyvät koulutuksen sisältövaatimukset perustuvat yhteisöainsäädäntöön ja sitä täydentävään Ilmailuhallinnon antamaan täydentävään koulutusta koskevaan viranomais määräykseen. Turvatarkastajat hyväksyvänsä viranomaisena toimii Suomessa Ilmailuhallinto, ei Ilmailulaitos.

Ilmailuhallinto kiinnittää huomion myös siihen, että HE-luonnoksesta ei jake-lulistan mukaan ole pyydetty lausuntoa Suomessa toimivilta lentoyhtiöiltä. Myös Mikkelin ja Seinäjoen lentoasemat puuttuvat kuultavien listalta.

Ilmailuhallinto osallistuu tarvittaessa mielellään HE-luonnoksen viimeistely-töihin siltä osin kuin on kyse toiminnasta lentoasemilla (tai lentopaikoilla) ja ilma-aluksissa.

Johtajan po.
Apulaisjohtaja

Susanna Metsälampi

4.6.2009

82/43/2009 LavO

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto

**LAUSUNTO YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN
LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN
ESITYKSLUONNOKSESTA**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvallvojista annetun lain muutoksiksi. Lausuntoon oikeusministeriö esittää seuraavan:

Esitysluonnoksen sisältö

Esitysluonnoksen mukaan mahdollisuus asettaa *järjestyslaissa* (612/2003) tarkoitettuja järjestyksenvallvoja laajennettaisiin terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin. Lisäksi mainittujen järjestyksenvallvojen sekä vartijoiden käyttäminen lentoasemien, satamien ja tuomioistuinten turvatarkastajina esitetään sallittavaksi.

Järjestyslain nojalla asetettujen järjestyksenvallvojen toimivaltuudet poistaa henkilö toimialueeltaan laajennettaisiin.

Esityksen mukaan väliaikaiseksi vartijaksi hyväksytty vartioimisliikkeen palveluksessa oleva, jolla on voimassa oleva järjestyksenvallvojaksi hyväksyminen, saisi suorittaa järjestyksenvallvontatehtäviä yhdessä vartijaksi hyväksytyn järjestyksenvallvojan kanssa tämän välittömän ohjauksen alaisena.

Järjestyksenvallvojan asettaminen suorittamaan järjestyksenvallvontatehtävää samanaikaisesti useammalla kuin yhdellä toimialueella olisi pääsäännön mukaan kiellettyä.

Vartijoiden voimankäyttökoulutuksen kertauskoulutuksesta ja vartijoiden voimankäyttökouluttajista sekä järjestyksenvallvojakouluttajista ehdotetaan säädettäväksi aikaisempaa tarkemmin. Vartijoiden oikeudesta kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä säädettäisiin nykyistä tarkemmin. Vartijan hyväksymistä koskeva ikäraja nostettaisiin 65 vuodesta 68 vuoteen.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin (282/2002) ehdotetaan lisättäväksi säännökset väliaikaisesta luvasta suorittaa vartioimistehtäviä liikkeenluovutuksen yhteydessä. Lakiin lisättäisiin myös säännökset, joiden mukaan vartioimisliike saisi ottaa vastaan turvallisuustarkastustehtäviä lentoasemilla, satamissa ja tuomioistuimissa. Turva-

tarkastajana saisi toimia myös vartija tai järjestykslain 22 §:ssä tarkoitettu järjestyksenvalvoja.

Järjestyksenvalvontarikkomusta ja vartioimisliikerikkomusta koskevia säännöksiä ehdotetaan myös muutettaviksi.

Perustelujen rakenne ja kieli

Perustelujen otsikointi on laadittu hallituksen esitysten laatimisoheiden mukaisesti, mutta tekstin sisältö ei joka tapauksessa vastaa otsikointia. Esimerkiksi esityksen tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia koskevassa jaksossa selostetaan valmisteluvaihetta ja yksityiskohtaisissa perusteluissa toistetaan yleisperusteluihin kuuluvia asioita.

Perusteluihin ei ole otettu kansainvälistä vertailua koskevaa jaksoa. Ainakin pohjoismaiden vastaavaa lainsäädäntöä tulisi selostaa tämän tyyppisissä esityksissä.

Perustelutekstissä on runsaasti kirjoitusvirheitä. Kielenkäyttö on kauttaaltaan vaikeaa ja epämääräistä. Lukijaa ajatellen ei tulisi käyttää vieraita ilmaisuja kuten ”järjestykslainmukainen järjestyksenvalvontatehtävä” ja ”niin sanottu omavartiointi”. Epämääräisiä sanoja, kuten ”keskeinen” tulisi välttää. Lukijan kannalta on kohtuuttoman vaikea saada selkeä käsitys siitä, mitä oikeastaan ehdotetaan. Näin ollen esitysluonnoksen sisältöä on myös vaikea arvioida.

Vartijoita ja järjestyksenvalvoja koskeva nykyinen lainsäädäntö

Yleisperusteluissa todetaan, ”että yksityisen turvallisuusalan lainsäädäntöjärjestelmä on syntynyt eri ajankohtina ja tarveperusteisesti” ja, että ”yksi keskeinen ongelma-alue on alan samankaltaisten tehtävien jakautuminen useisiin eri lakeihin”. Perusteluissa kerrotaan, että nyt ehdotetun kiireellisen uudistuksen jälkeen tehtäisiin kokonaisuusuudistus. Tähän kokonaisuudistukseen viitataan siten, että nyt ehdotettuja muutosehdotuksia perustellaan sillä, että ne ovat kokonaisuudistuksen mukaisia. Kokonaisuudistuksen sisällöstä ei kuitenkaan anneta tarkempaa tietoa.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan nykyinen lainsäädäntö on muodostunut liian epäselväksi. Suurin ongelma on, että toimivaltuuksista säädetään eri laeissa päällekkäisesti. Pelkästään lakitekstejä lukemalla on melkein mahdotonta tietää, minkälaisia valtuuksia vartijalla tai järjestyksenvalvojalla eri tilanteissa on.

Järjestyksenvalvojista annetun lain 1 §:n mukaan tässä laissa säädetään niistä velvollisuuksista ja valtuuksista, jotka --- järjestykslain --- nojalla asetetulla henkilöllä (*järjestyksenvalvoja*) tehtävässään on, sekä tällaisen henkilön tehtävään hyväksymisestä siltä osin kuin missään mainitussa tai muussa laissa ei toisin säädetä. Järjestyksenvalvojista annetun lain 7 §:ssä säädetään tilanteista, joissa järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa henkilö toimialueeltaan.

Järjestykslain 23 §:n 2 momentin mukaan ”järjestyksenvalvontatehtäviä suorittavan järjestyksenvalvojan” toimivaltuudet määräytyvät järjestyksenvalvojista annetun lain nojalla. Järjestyksenvalvojalla ei kuitenkaan ole m.m. järjestyksenvalvojista annetun lain 7 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja toimivaltuuksia. Järjestykslain nojalla asetettu järjes-

tyksenvalvoja ei sen vuoksi voi poistaa henkilöä, joka huomautuksesta huolimatta jättää noudattamatta järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi annetun tarpeellisen käskyn.

Järjestyslain 22 §:n mukaan kauppakeskuksiin, liikenneaseman sijaintipaikkaan tai kulkuneuvon lähtöpaikkaan voidaan asettaa järjestyksenvalvojista annetussa laissa tarkoitettuja järjestyksenvalvoja. Järjestyslain 23 §:n 1 momentin mukaan tällaisia järjestyksenvalvontatehtäviä saa suorittaa ainoastaan vartioimisliikkeen palveluksessa oleva järjestyksenvalvoja, jonka hyväksyminen järjestyksenvalvojaksi ja vartijaksi on voimassa.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa säädetään muun muassa vartijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Lain 28 §:ssä on säännös vartijan oikeudesta poistaa henkilö vartioimisalueelta, jos poistettava ei noudata vartioimisalueen omistajan tai haltijan taikka tämän edustajan antamaa poistumiskehotusta taikka jos on ilmeistä, ettei poistettavalla ole oikeutta oleskella vartioimisalueella ja vartija on kehottanut häntä poistumaan.

Edellä kuvatusta sääntelykokonaisuudesta on hyvin vaikea päätellä, mitkä ovat järjestyksenvalvojan toimivaltuudet eri tilanteissa. Tämä epäselvyys on vakava ongelma sekä järjestyksenvalvojien ja vartijoiden että heidän toimintansa kohteina olevien oikeusturvan kannalta.

Järjestyksenvalvojien asettaminen terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, satamiin ja lentoasemiin

Oikeusministeriön käsityksen mukaan ehdotus järjestyslain 22 §:n muuttamisesta siten, että järjestyksenvalvoja voitaisiin asettaa ei pelkästään kauppakeskukseen, liikenneasemalle ja joukkoliikenteen kulkuneuvon vaan myös terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, satamiin ja lentoasemiin on sinänsä mahdollinen toteuttaa. Järjestyksenvalvojien käyttöalan laajeneminen edellyttäisi kuitenkin niiden toimivaltuuksia koskevan sääntelyn selventämistä. *Oikeusministeriön käsityksen mukaan käyttöalaa ei tule laajentaa ennen kuin toimivaltuuksia koskeva sääntely on selkeä.* Samalla tulisi tarkemmin selvittää ehdotuksen vaikutuksia. Uudistus ei esimerkiksi saisi johtaa siihen, että poliisia ei ole riittävässä läheisyydessä tilanteissa, joissa poliisitoimivaltuuksia tarvitaan.

Järjestyksenvalvojien toimivaltuuksien laajentaminen

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan PeVL 20/2002 vp. katsonut, että järjestyksenvalvontatehtävissä järjestyksenvalvojalle ei voida antaa järjestyksenvalvojista annetun lain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista valtaa poistaa henkilö paikalta, koska se tarkoittaisi poliisin toimivaltuuksille hyvin ominaisen, yksittäistapauksessa jokaista velvoittavan käskyvallan perustamista järjestyksenvalvojalle, mitä ei perustuslain 124 §:n takia voida säätää tavallisessa laissa. Oikeusministeriön käsityksen mukaan järjestyksenvalvojien toimivaltuuksien laajentamista ei tule ehdottaa vastoin perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitettyä nimenomaista, säätämisyjärjestykseen vaikuttanutta kantaa, vaan asia on pyrittävä ratkaisemaan uudella, yhdenmukaisella ja selkeällä vartijoiden ja järjestyksenvalvojien toimivaltuuksia koskevalla sääntelyllä.

Turvataarkastukset lentokentillä, satamissa ja tuomioistuimissa

Ehdotus, jonka mukaan turvatarkastajana lentoasemilla, satamissa ja tuomioistuimissa saisivat toimia myös vartija ja järjestyslaissa tarkoitettu järjestyksenvalvoja, toteutettaisiin muuttamalla yksityistä turvallisuuspalveluista annettua lakia. Ehdotuksen mukaan vartioimisliike saisi ”ottaa vastaan toimeksiannon ilmailulaissa (1242/2005), eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoiminen valvonnasta annetussa laissa (485/2004) sekä turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetussa laissa (1121/1999) tarkoitettujen turvatarkastusten suorittamisesta”.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan ehdotettu sääntelytapa ei ole mahdollinen, koska turvatarkastajien asettamisesta ja toimivaltuuksista säädetään tyhjentävästi mainituissa laeissa. Ehdotettu sääntelytapa merkitsisi ristiriitaista ja päällekkäistä sääntelyä ja alan sääntelylle ominaisen sekavuuden lisäämistä edelleen.

Tuomioistuinten osalta ehdotus edellyttäisi turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain muuttamista. Oikeusministeriö on valmis keskustelemaan muutoksen tarpeellisuudesta ja sisällöstä.

Vaikutusarviointi

Esitysluonnoksen vaikutusarviointia koskevassa jaksossa ei ole määrällisesti arvioitu tarvetta palkata järjestyksenvalvojia esimerkiksi terveyskeskuksiin, lentoasemille ja tuomioistuimiin. Kustannusvaikutuksia ei myöskään ole arvioitu. Kysymys on myös (kustannus)vastuusta yleisen järjestyksen ylläpitämisessä.

Perustuslain 124 §:n mukaan hallintotehtävä voidaan lailla antaa yksityiselle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Esityksen mukaan olisi tarkoituksenmukaista, että järjestyksen ylläpitäminen esimerkiksi terveyskeskuksissa voidaan antaa järjestyksenvalvojen tehtäväksi. Esitysluonnoksessa todetaan, että ehdotettu säännös on ”mahdollistava”. Ehdotus merkitsee kuitenkin, että terveyskeskukset tulisivat pääasiassa itse huolehtimaan järjestyksen ylläpitämisestä. Näin ollen näyttää siltä, että kuntien terveyskeskuksilla olisi tältä osin myös kustannusvastuu.

Rangaistussäännökset

Järjestyslain järjestyksenvalvontarikkomusta koskevien säännösten (26 §) ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain vartioimisliikerikkomusta koskevien säännösten osalta (56 §) oikeusministeriö toteaa seuraavaa:

Rangaistussäännösten suhde hallinnollisiin toimenpiteisiin ja seuraamuksiin kuten hyväksymisten peruuttamisiin ja varoituksiin tulisi selvittää. Lähtökohtana tulisi olla, ettei rangaistussäännöstä sovelleta, jos laiminlyöntiin käytetään muita seuraamuksia, joiden tulisikin olla ensi sijaisia rikosoikeudellisiin nähden. Tämän tulisi näkyä säädöstasolla ja perusteluissa ja myös viittaamalla perusteluissa rikoslain yleisen osan seuraamusten kaantumisen huomioon ottamista rangaistuksen määräämisessä koskeviin periaatteisiin.

Monet nykyisistä ja ehdotetuista uusista rangaistavista teoista voivat toteutua moitittavuudeltaan hyvin vaihtelevilla tavoilla ja siten myös varsin vähäisinä rikkomuksina, varsinkin kun ottaa huomioon, että teot ovat tai olisivat rangaistavia myös huolimattomuudesta tehtynä (esim. 56 §:n 1 kohta: vuosi-ilmoituksen määräajassa toimittamisen laiminlyöminen). Tämän vuoksi tulisi harkita vähäisten tekojen dekriminialisointia esimerkiksi seuraavasti: "---sakkoon, jollei teko ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen tai jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta" taikka erillisellä vähäisten tekojen rankaisemattomuutta koskevalla pykälällä. Vaihtoehtoisesti voisi harkita myös erillistä toimenpiteistä luopumista koskevaa säännöstä. Perusteluissa tulisi tuoda esimerkein esiin vähäisiä rikkomuksia.

Voimassa olevan säännöksen sisällöllinen laajentaminen ehdottomatta pykälämuutosta ei ole mahdollista. Vartioimisliikerikkomuksen perustelut on tältä osin poistettava tai ehdotettava säännökseen selventävää muutosta.

Järjestyksenvalvontarikkomus tulisi ottaa 26 §:n otsikoksi ja irrottaa 3 momentti eri pykäläksi, jonka otsikkona olisi "Viittaukset rikoslakiin".

Yhteenveto

Oikeusministeriön käsityksen mukaan ehdotettuja uudistuksia ei tule tehdä ilman eri lakien päällekkäisyyksien poistamista ja lakien välisten suhteiden selventämistä siten, että vartijoiden ja erityyppisten järjestyksenvalvojen toimivaltuuksista säädetään selkeästi ja tarkasti. Tällöin olisi kenties mahdollista välttää perustuslakivaliokunnan toteamaristiriita perustuslain 124 §:n kanssa.

Missään tapauksessa esitysluonnosta ei tulisi viedä eteenpäin ilman perustelujen selkeyttämistä ja korjaamista. Perusteluista tulisi selkeästi käydä ilmi 1) nykyinen lainsäädäntö 2) käytännön puutteet ja ongelmat 3) ehdotetut muutokset ja niiden vaikutukset. Yleisperusteluissa tulisi selkeästi kertoa kokonaisuudistuksen tavoitteet ja keskeiset uudistukset ja muutokset eri tahojen toimivaltuuksissa sekä ilmoittaa millä tavoin ja missä aikataulussa uudistukset on tarkoitus toteuttaa. Vasta tämän jälkeen voidaan arvioida nyt ehdotettuja muutoksia. Perusteluihin tulee myös liittää kansainvälinen vertailu, ainakin Pohjoismaiden osalta.

Jos kuitenkin esitys aiotaan antaa eduskunnan käsiteltäväksi, tulee siihen lisätä lausuma esityksen saattamisesta perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi.

Ylijohtajan sijainen,
lainsäädäntöjohtaja

Asko Välimaa

Lainsäädäntöneuvos

Sten Palmgren

Sisäasiainministeriön poliisiosasto

Jääkarinkatu 14

50100 Mikkeli

sähköposti: tavy@poliisi.fi

Lausunto yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta

Yksityinen turvallisuusala on ollut voimakkaassa kasvussa koko 2000-luvun. Tämän kasvun taustalla on ollut yritysten riskienhallintatoiminnan merkityksen korostuminen, liiketoiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tarve taata oman päivittäisen toimintansa sujuminen häiriöttömästi. Toimintamalli yrityksissä on yhä enenevässä määrin hallinnoida turvallisuuden johtaminen itse, mutta ostaa palvelut päivittäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi muilta palveluntuottajilta.

Yritysten toimintaympäristön ja turvallisuussuhkien muuttuessa turvallisuuspalvelujen kirjo ja tarjonta ovat aivan oleellisesti muuttuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Aiemmin turvallisuuspalveluksi lähes yksinomaan mielletyn vartioinnin osuus kaikista kaupallisista turvallisuuspalveluista on selvästi alle puolet. Näissä tehtävissä toimivien ja yritysten turvallisuuden kannalta merkittävää tietoa saavien henkilöiden määrä on koko ajan kasvanut; tällaisia ovat mm. konsultit, suunnittelijat ja alan yritysten muu kuin varsinaisia asennuksia suorittava henkilöstö.

Tämä tulee olemaan todellinen haaste jatkossa, jos aiotaan säännellä sekä selvittää em. henkilöiden luotettavuus ja erityisesti valvoa kaikkea tätä toimintaa, jotka palvelua ostavan asiakkaan toiminnan kannalta ovat tärkeitä ja merkittäviä turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus on tarpeen ja tavoitteena tulisi olla se, että alaa koskevat säädökset koottaisiin yhden lain alle. Kokonaisuudistuksen merkittävydestä ja tärkeydestä johtuen pidämme välttämättömänä, että valmisteluun varataan riittävästi aikaa ja resursseja sekä sitä, että valmisteluun osallistuu jo varhaisessa vaiheessa riittävän laajalti alan eri tahoja. Nykyistä lainsäädäntöä on viimeisen seitsemän vuoden aikana korjattu useampaan kertaan ja tämä tulee kakkosvaiheen uudistuksessa välttää.

Nyt esitettävät muutokset ovat tavoitteiltaan oikeita ja pääosin myös sisällöltään tarpeellisia. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin esitysluonnoksen kohtiin:

Järjestyslain 22 §

Järjestyksenvalvojien käyttöalan laajennus on tärkeä ja kannatettava uudistus.

Lyt 2. luku

3 a § Vartioimisliiketoiminta

Väliaikainen vartioimisliikelupa liikkeenluovutustilanteessa on hyvä asia.

Liikkeenluovutuksessa siirtyvälle henkilöstölle on kuitenkin myönnettävä väliaikainen vartijakortti ilman ao. koulutusta.

8 a § Eräät turvatarkastustehtävät

JLJV:n asettaminen tulisi olla mahdollista myös mm. tuomioistuimiin, joissa he saisivat myös suorittaa turvatarkastuksia lentoasemien ym. tapaan.

Jouko Laitinen

Finnsecurity ry

toimitusjohtaja

Pelkonen Ritva POL SMPO

Lähtettäjä: Rantasalo Juha [Juha.Rantasalo@tyks.fi]
Lähetetty: 3. kesäkuuta 2009 8:17
Vastaanottaja: POL_VP_SM_PO_TAVY
Kopio: Koskinen Berith POL SMPO
Aihe: Lausunto järjestyslain muuttamisesta
Liitteet: SSTYlausunto järjestyslaista.doc

Sisäasiainministeriön, poliisiosasto
Esikunta
PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: Suomen Sairaalekniihan Yhdistys ry:n lausunto järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi

Suomen Sairaalekniihan Yhdistys ry pyytää lainvalmistelussa huomioimaan tämän viestin liitteessä mainitut asiat ja näkökohdat.

Suomen Sairaalekniihan Yhdistys ry:n puolesta

Juha Rantasalo
SSTY puheenjohtaja

Juha Rantasalo
Teknillinen johtaja
Technical director

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ky
Hospital District of Southwest Finland
Kiinamyllynkatu 4-8
PL 52
20521 Turku

Phone: +358 (0)2 3131192
gsm: + 358 (0)40 5804916
email: juha.rantasalo@tyks.fi

<<SSTYlausunto järjestyslaista.doc>>

Vastaus sisäasiainministeriön lausuntopyyntöön yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta

Hallituksen esitysluonnoksessa on erittäin hyvällä tavalla lähdetty kehittämään yksityistä turvallisuusalaa koskevaa lainsäädäntöä. Lain perusteluosassa on keskitytty enimmäkseen lentoasemien ja satamien toimintaan, mutta muutoksia on esitetty myös sosiaali- ja terveysalalle. Erityisen hyvää esityksessä on järjestyksenvälvojan poistamis- ja kiinniotto-oikeuksien laajentaminen. Toinen merkittävä uudistus on järjestyksenvälvojen koulutusjärjestelmän kehittäminen.

SSTY:n turvallisuusjaosto esittää, että seuraaviin asioihin kiinnitettäisiin lainsäädännössä enemmän huomiota:

1. Lain perusteluosassa tulisi olla enemmän kuvausta vartiointin merkityksestä ja toiminnasta terveydenhuollossa. Sairaalassa toimeksiantajana esim. henkilön poistamiseen terveydenhuollon toimintayksiköstä on hoidosta vastaava lääkäri, jos henkilö on asiakkaana tai potilaana, mutta jos poistettava ei ole asiakkaana tai potilaana vaan esim. saattajana, poistamislupaan riittää järjestyksenvälvojan omaharkinta tai toimeksiantajan pyyntö.
2. Terveydenhuollossa on tärkeää säilyttää vartijan/järjestyksenvälvojan hälytysmahdollisuus. Poliisin kutsuminen saattaa eräissä tilanteissa vaarantaa potilaan oikeuksia ja tietosuojaa.
3. Potilaan ja hoitohenkilökunnan kannalta on tärkeää, että jatkossa sairaalassa työskentelisi ainoastaan yhdellä nimikkeellä olevia järjestyksenvälvojia ja vartijoita.
4. Vartijoilla tulisi antaa mahdollisuudet nykyistä parempaan henkilöiden ennakkotarkastuksiin tilanne ja henkilö huomioiden ja asia dokumentoiden.
5. Järjestyksenvälvojen ja vartijoiden väkivallan hallinnan koulutusohjelmassa voisi hyödyntää erityisesti terveydenhuollon toimijoille kehitettyjä väkivallan hallinta- ja ennakkointikeinoja, esim. AVEKKI, MAPA ja HFR.

Tarnanen-Sariola/TL

Sisäasiainministeriö

LAUSUNTO

1 (2)

29.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

01.06.2009

INRIKESMINISTERIET

**HE JÄRJESTYSLAIN 22 JA 23 §:N MUUTTAMISEKSI JA ERÄISTÄ
YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN SEKÄ
JÄRJESTYKSENVALVOJISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI**

Suomen Satamaliitto esittää pyydettyä lausuntona seuraavaa: liitto puoltaa hallituksen esityksessä esitettyjä muutoksia.

Satamanpitäjille tuli pakollisia turvatoimiin liittyviä velvoitteita IMon ISPS –säännösten (International Ship and Port Facility Security Code, 2004), EU:n turvatoimiasetuksen (725/2004/EY) ja turvadirektiivin (65/2005/EY) kansallisen toimeenpanon myötä. Satamanpitäjältä edellytetään järjestelyjä, joilla mm. estetään luvaton oleskelu sataman turvatoimialueella ja puututaan turvauhaksi tunnistettavaan toimintaan tai esineiden hallussapitoon. Velvoitteet on kohdennettu terroristitekojen ehkäisemiseksi, mutta niihin katsomatta satamanpitäjän vastuulla on työntekijöiden, asiakkaiden ja matkustajien turvallisuuden varmistaminen jokapäiväisessä toiminnassa.

Turvatoimista satamissa vastaavat joko sataman omat työntekijät, joilla on järjestyksenvalvojan valtuudet tai erikseen palkatut vartijat. Nykytilanteessa on ollut ongelmallista se, mitä lakien muutoksilla on nyt tarkoitus korjata: järjestyksenvalvojilla ei ole mahdollisuutta poistaa kehotuksia noudattamatta jättävää tai turvauhaksi arvioitavaa henkilöä alueelta, vaan paikalle on kutsuttava poliisi. Em. tilanteessa voidaan tarvita myös turvatarkastus ja sen selvittäminen onko henkilöllä mukanaan turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita.

Hallituksen esityksen sisältämä kokonaisuus on oikeaan osunut ja tarpeellinen. Järjestyksenvalvojan työskentely on ennaltaehkäisevää sekä pienimuotoisiin häiriöihin puuttumista. Riittäväillä valtuuksilla pienemät häiriöt ja ongelmat ratkaistaan ”omin voimin” ja viranomaisavun tarve rajautuu niihin tilanteisiin, jotka ovat luonteeltaan vakavampia.

29.5.2009

Koulutuksen ja kouluttajien kysymykset sekä toimijoiden valtuuksien määräaikaisten uudelleenarvioinnit ovat tärkeä ja välttämätön puoli asiassa. Niiden kehittämisellä varmistetaan niin toimenpiteiden suorittajien sopivuus ja osaaminen kuin niiden kohteeksi joutuvien turva.

SUOMEN SATAMALIITTO

Kirsti Tarnanen-Sariola
apulaisjohtaja

29.5.2009

Dnro 706/02/2009/HPL

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto

02.06.2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriön poliisiosaston lausuntopyyntö 23.4.2009, SM113:00/2008

LAUSUNTO YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEeseen LIITTYVÄSTÄ HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

1 Lausuntopyyntö

Sisäasiainministeriön poliisiosasto pyytää Helsingin poliisilaitokselta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvallvojista annetun lain muutoksiksi.

2 Poliisilaitoksen lausunto

2.1 Yleistä

Esitys on osa yksityisen turvallisuusalan lainsäädännön kokonaisuudistusta. Kyseinen lainsäädäntöhanke esitetään toteuttavaksi kahdessa vaiheessa.

Kyseessä olevassa hankkeen ensimmäisessä, kiireellisessä vaiheessa ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudistuksen tavoitteiden suuntaisesti eräitä yksityisen turvallisuusalan toiminnalle keskeisiä säädöksiä, joissa ei vielä puututtaisi alaa sääntelevän lainsäädännön rakenteisiin, keskeisiin määritelmiin, oikeuksiin ja velvollisuuksiin eikä koulutus- ja viranomaislupamenettelyihin ja jotka voitaisiin saattaa voimaan nopeasti.

Kansallisen kokonaisturvallisuuden lisäämiseksi poliisin avuksi asetettavien järjestyslaissa tarkoitettujen järjestyksenvallvojien asettamismahdollisuutta esitetään laajennettavaksi nykyisestä terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin, joissa tehtävät ovat selvästi luonteeltaan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä. Samalla kyseisten järjestyksenvallvojien toimivaltuutta poistaa toimialueeltaan henkilö selkeytetään. Lisäksi edellä mainittujen järjestyksenvallvojien ja vartijoiden käyttäminen lentoasemien, satamien ja tuomioistuinten turvatarkastajina sallitaan.

Turvallisuustoimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden oikeusturvaa esitetään parannettavaksi edellä mainitun lisäksi selkeyttämällä järjestyksenvallvojista annetun lain mukaisten järjestyksenvallvontatehtävien suorittamistapa. Esimerkiksi ravintoloiden järjestyksenvallvontatehtävien suorittamistapa esitetään rajoitettavaksi siten, että järjestyksenvallvojan olisi pääsääntöisesti suoritettava tehtävänsä ennalta estävästi työskentelemällä toimialueellaan.

29.5.2009

Dnro 706/02/2009/HPL

Järjestyksenvälvojan toimialueeksi esitetään lisättäväksi myös kaupungintalot tai vastaavat kaupunkien/kuntien toimipaikat, joissa myös käsitellään työvoimapolitiittisia, opintososiaalisia, sosiaalisia tai muita herkästi tunteita ja sitä myötä mahdollisia väkivaltaisia tilanteita herättäviä aihealueita. Esimerkiksi Helsingin kaupungilta on tullut jo joitain vuosia sitten esiin tällainen järjestyksenvälvonnallinen tarve, mitä vahtimestarit eivät ole olleet oikeutettuja hoitamaan.

2.2 Lakiehdotuksen perustelut

Hallituksen esityksessä esitetään mahdollistettavaksi järjestykseläin 22 §:ssä tarkoitettujen järjestyksenvälvojen toimiminen samanaikaisesti järjestyksenvälvontatehtävien suorittamisen yhteydessä turvatarkastajana lentoasemilla ja satamissa. Vartijoiden osalta samaa muutosta esitetään tuomioistuimissa tapahtuvien turvatarkastusten osalta. Turvatarkastustehtävien edellytyksistä ja niitä suoritettaessa käytössä olevista oikeuksista säädettäisiin voimassa olevalla tavalla ilmailulaissa, laissa eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien välvonnasta ja tuomioistuimien turvallisuusjärjestelyistä annetussa laissa.

Järjestyksenvälvontatehtävien suorittaminen oikein ja lainmukaisesti voi esitettävissä kohteissa muodostua käytännössä mahdottomaksi, mikäli järjestyksenvälvoja ei voisi käytännössä ryhtyä mihinkään itsenäisiin toimenpiteisiin henkilöä kohtaan, joka ei noudata tarpeellisia käskyjä. Koska myös järjestyksenvälvojan kiinniottaoikeus on sidottu poistamisperusteisiin siten, että kiinniotto voidaan suorittaa, jos poistaminen ei ole riittävä toimenpide, järjestyksenvälvojan ainoaksi lakiin perustuvaksi mahdollisuudeksi jäisi kutsua poliisi paikalle.

Vartioimisliikkeiden vartijat eivät voimassa olevan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain perusteella saa ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta vartioimiskohteissaan. Toimeksiantosopimus voidaan tehdä ainoastaan omaisuuden vartioimisesta, henkilön koskemattomuuden suojelemisesta ja vartioimiskohteeseen tai toimeksiantajaan kohdistuneiden rikosten paljastamisesta.

Esityksen tavoitteena on myös parantaa turvallisuustoimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden oikeusturvaa sekä selkeyttää järjestyksenvälvojan oikeudellista asemaa. Tämä esitetään edellä mainittujen muutosten lisäksi toteutettavaksi kieltämällä ja säätämällä rangaistavaksi eräät järjestyksenvälvoista annetun lain mukaisten järjestyksenvälvontatehtävien suorittamistavat. Kyseinen tavoite pyrittäisiin saavuttamaan säätämällä järjestyksenvälvontatehtävien suorittamistapa pääasiassa toimialueella ja sen välittömässä läheisyydessä tapahtuvaksi järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja rikosten ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi kieltämällä järjestyksenvälvojan samanaikainen asettaminen useammalle kuin yhdelle toimialueelle kerrallaan.

Samalla kielletyksi tulee niin sanottu kiertävä ja hälytyksiin perustuvien järjestyksenvälvontatehtävien suorittaminen. Kiellon tahallinen rikkomisen esitettäisiin säädettäväksi rangaistavaksi järjestyksenvälvontarik-

29.5.2009

Dnro 706/02/2009/HPL

komuksena. Järjestyksenvalvontatehtävien tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi esimerkiksi saman kiinteistön alueella tai vierekkäisillä toimialueilla olevissa ravintoloissa järjestyksenvalvojan samanaikainen asettaminen useammalle kuin yhdelle toimialueelle esitetään poikkeuksellisesti sallittavaksi poliisin luvalla.

Esitys käsittelee myös vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutusta ja sen kouluttajien sekä järjestyksenvalvojakouluttajien hyväksymismenettelyä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että vartijat ja väliaikaiset vartijat eivät saisi kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä, mikäli he eivät suorita vuosittaista voimankäyttövälineiden kertauskoulutusta. Lisäksi kyseistä koulutusta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että kertauskoulutuksen kouluttajana saisi toimia vain kouluttaja, jolla on voimassa oleva poliisihallituksen hyväksyminen toimia vartijan voimankäyttökouluttajana. Kouluttajaksi hyväksyminen olisi määräaikainen. Uudistettaessa hyväksymistä kouluttajan tulisi suorittaa säädettäväksi esitettävä kertauskoulutus. Vartijoiden voimankäyttökouluttajakoulutuksen ja esitettävän kertauskoulutuksen järjestäjänä toimisi Poliisiammattikorkeakoulu.

Kouluttajien hyväksymismenettelyllä ja kertauskoulutusvaatimuksella voidaan parantaa vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutusten ajantasaisuutta ja siten laatua sekä tehostaa kouluttajien valvontaa. Laadukkaammilla peruskoulutuksilla ja vuosittaisilla kertauskoulutuksilla saavutetaan tavoiteltu vaikutus voimakeinojen- ja voimankäyttövälineiden käytön osaamisessa.

Laissa voisi olla maininta, että erityisistä syistä sijaintipaikkakunnan poliisilaitos voisi antaa toimipisteen ylläpitäjän hakemuksesta tapauskohtaisesti myös muihin kuin lain yksityiskohtaisissa perusteluissa mainittuihin valtion ja kuntien virastoihin tai toimipisteisiin luvan järjestyksenvalvojan asettamiselle. Tällöin muun muassa kaupungintalot ja kunnan talot lukeutuisivat mahdollisen järjestyksenvalvonnan asettamisen piiriin. Näin laki ikään kuin eläisi mukana jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

3. Lopuksi

Hallituksen esityksessä on kysymys järjestyslain 22 §:ssä tarkoitettujen järjestyksenvalvojen käyttöalan laajentamisesta nykyisistä joukkoliikenteen asemista ja -kulkuneuvoista sekä kauppakeskuksista neljälle uudelle toimialueelle eli terveydenhuollon- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin.

Voimassa oleva järjestyslain 22 §:n muutos on mahdollistava säännös. Sen perusteella järjestyksenvalvoja voidaan asettaa hakijan pyynnöstä poliisin avuksi ja poliisin luvalla, jos järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei muulla tavalla ole tarkoituksenmukaista sekä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sitä perustellusta syystä edellyttää.

Edellä mainituissa kohteissa mahdollisuudet järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen paranevat olennaisesti, jos järjestyksenvalvojan asettamisessa vaadittavassa lupamenettelyssä sovitaan viranomaisen kanssa kattavasti yhteistyöstä ja toimintatavoista.

29.5.2009

Dnro 706/02/2009/HPL

Tavoitellun vaikutuksen kannalta on myös olennaista, että järjestyksenvalvojalla olisi esitetty oikeus itsenäisesti poistaa paikalta henkilö, joka ei piittaa järjestyksenvalvojan neuvoista, kehotuksista ja käskyistä.

Lakimuutoksen myötä järjestyksen ja turvallisuuden ja sen vaikutuksesta suojeltavien henkilöiden ja omaisuuden sekä toimenpiteisiin nähden ulkopuolisten oikeusasema paranee merkittävästi.

Helsingin poliisilaitos katsoo, että esitys on kokonaisuudessaan selkeää ja kattava sekä merkittävä askel pyrittäessä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja

Jukka Riikonen

Ylikomisario

Teuvo Saikkonen

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Poliisiosasto

Poliisitoimintayksikkö

SP 29.5.2009

29.5.2009

Hallituksen esitys eduskunnalle järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi ja eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi

LAUSUNTO

Sisäasiainministeriön poliisiosasto toteaa pyydettyinä lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa hallituksen esityksistä järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi ja eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi.

Poliisijohtaja

Jorma Toivanen

Poliisiylitarkastaja

Esko Ruukonen

28.5.2009

399/50/09

Sisäasiainministeriö
poliisiosasto

LAUSUNTO
Keskusrikospoliisilta
Sisäasiainministeriön
poliisiosastolle

kirjeenne 23.4.2009 SM 113:00/2008

YKSITYISTÄ TURVA-ALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS

Lausuntopyyntö

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:ien muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenalvoista annetun lain muutoksiksi

Nykytila ja keskeiset ongelmat

Ehdotettujen säännösten eräänä tavoitteena on yhteiskunnallisesti tärkeiden toimintojen sujuvuuden turvaaminen häiriöttä yksityisen turva-alan ja viranomaisten yhteistyöllä. Terveystenhuollon ja sosiaalihuollon toimipisteissä tapahtuvat uhka- ja väkivaltatilanteet ovat viime vuosina lisääntyneet. Voimassa oleva järjestyslaki ei mahdollista järjestyksenalvojen asettamista terveydenhuollon- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin. Järjestyksenalvoilla ei nykyisä säännösten mukaan ole riittävän tehokkaita keinoja ja toimivaltuuksia poistamiseen, kiinniottamiseen ja turvatarkastusten suorittamiseen. Lentoasemilla, satamissa ja tuomioistuimissa tehtävien turvatarkastusten säätely osana vartioimisliiketoimintaa kaipaa täsmennystä. Keskusrikospoliisi pitää ehdotettuja säännöksiä sekä rikosten ja häiriöiden ennalta estämisen että poliisin resurssien tehokkaan käytön kannalta tarpeellisina.

Esityksellä kiellettäisiin niin sanotut kiertävät eli päällekkäiset järjestyksenalvojen tehtävät. Lisäksi esitys sisältää säännösehdoitukset turva-alan voimankäyttökoulutuksen kehittämiseksi ja kouluttajien hyväksymismenettelystä. Keskusrikospoliisilla ei ole huomauttamista koulutukseen ja kouluttajien hyväksymismenettelyyn liittyviin säännösehdoituksiin.

Hyväksymisen peruuttaminen

Vartijan voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen voitaisiin peruuttaa 47 a §:ssä säädettyjen peruuttamisperusteiden täytyessä. Harkinnanvaraisten peruuttamisperusteiden mukaan hyväksyminen voitaisiin peruttaa määräajaksi tai kokonaan. Peruuttamisen asemesta voitaisiin antaa varoitus.

Vartijan voimankäyttökouluttajan hyväksymisen tekisi ehdotuksen mukaan Poliisihallitus, koska se on myös myöntänyt hyväksymisen. Hyväksymisen väliaikaisen ja kokonaan peruuttamisen johdosta hyväksynnän saanutta tulee kuulla. Perustelujen mukaan jää epäselväksi, miten Poliisihallitus järjestäisi kuulemisen. Ellei kuulemista voida suorittaa kirjal-

lisessä prosessissa, jäänee tehtävä paikallispoliisin vastuulle. Epävarmaksi jää esityksen perusteella myös se, onko tarkoituksena, että paikallispoliisi valvoisi hyväksytyjen henkilöiden sopivuutta rekistereiden ja muiden hallussaan olevien tietojen avulla. Kun kyse olisi toimivaltuusasiasta, tulisi siitä mainita laissa. Keskusrikospoliisi ehdottaa harkittavaksi 47 a ja 49 a pykälien sanamuodon ja perustelujen täydentämistä.

Harkinnanvaraisia peruuttamisperusteiden edellytykset liittyisivät hyväksytyn henkilön rehellisyyteen, luotettavuuteen ja henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Näitä seikkoja on pykälän perusteluissa hyvin selvitetty. Kun henkilökohtaisiin ominaisuuksia ja sopivuutta tulee arvioida myös hyväksytyn henkilön terveydentilan kannalta, tulisi laissa mainita lupa-
viranomaisen oikeudesta saada ja käyttää terveydentilatietoja lupaharkintaa varten. Tietojen saaminen tulisi perustua poliisilain 35 §:n 2-4 momentin ja 36 § 3 momentin säännöksiin. Mainittujen säännösten perusteella poliisilla on oikeus saada viranomaiselta ja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä salassa pidettäviä tietoja luvanhaltijan luotettavuuden ja sopivuuden arvioimiseksi. Kuitenkin säännökset koskevat vain luvanhaltijaa eivät luvanhakijaa. Vastaava puute koskee ampuma-aseluvan hakijaa koskevien terveydentilatietojen saantia. Keskusrikospoliisi ehdottaa lainsäädännön tarkistamista.

Lain voimaantuloon liittyvät siirtymäajat

Siirtymäajaksi hyväksymistä varten vaadittujen koulutusten suhteen ehdotetaan viittä vuotta lain voimaan tulosta laskettuna. Kouluttajien osalta aika olisi vuosi lain voimaan tulosta lukien. Keskusrikospoliisi pitää mainittuja siirtymäaikoja riittävinä edellyttäen, että Poliisiammattikorkeakoulun kouluttajakoulutukseen tarvittavat resurssit turvataan. Aikaisemman lainsäädäntömuutosten yhteydessä toteutuneet kolmen kuukauden siirtymäajat olivat liian lyhyitä, koska koulutusta ei pystytty sanotussa ajassa järjestämään (esim. kaasusumuttimen kantamisen osalta vaadittu koulutus).

Apulaispäälikkö

Tero Kurenmaa

Rikostarkastaja

Kimmo Markkula

SUOMEN TURVAURAKOITSIJALIITTO

KRUUNUVUORENKATU 11, FIN-00160 HELSINKI FINLAND ☎ 358 9 6844 0011, Faksi 358 9 6844 0022

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärikatu 14
50100 Mikkeli

SISÄASIAINMINISTERIÖ
28.5.2009

01.06.2009

INRIKESMINISTERIET

LAUSUNTO YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Lausuntonaan Suomen Turvaurakoitsijaliitto ry esittää seuraavan.

Tehokkaimmin ja nopeimmin turvallisuutta yhteiskunnassa edistetään luomalla lainsäädännön avulla puitteet, joiden rajoissa yleisesti turvattomiksi koettuja paikkoja, alan toimijoita ja tilanteita voidaan valvoa ja turvattomuutta lisääviin ilmiöihin puutua nopeasti ja tehokkaasti kansalaisten oikeusturvaa vaarantamatta.

Esitysluonnos antaa mahdollisuuden lisätä turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä ja eri toimijoiden yhteistyötä niillä yhteiskunnan osa-alueilla, joilla viime vuosina turvattomuuden on katsottu lisääntyneen. Vaatimusten tarkentaminen lisää omalta osaltaan kansalaisten oikeusturvaa ja parantaa turvallisuuden tasoa.

Järjestyksenvalvojien erityiskohteiden laajentaminen kauppakeskuksista, liikenneasemilta ja joukkoliikenteen kulkuneuvoista terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin on perusteltua erityisesti siltä kannalta, että järjestyksenvalvontaa toteuttavien henkilöiden aiheuttamista vahingoista on vahingonkorvauslain nojalla ensisijaisesti vastuussa työnantaja.

Esitysluonnos asettaa järjestyksenvalvojina toimiville vartijoille velvollisuuksia, mutta lisää kuitenkin käytännössä yrityksen huolehtimis-, valvonta- ja taloudellista vastuuta. Tältä osin se on sisällöltään ja luonteeltaan samansuuntainen toisten valvottujen toimialojen kanssa Suomessa ja muualla Euroopassa.

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista säätelee käytännössä noin 500 yrityksen toimintaa. Niistä 100 on vartioimisliikkeitä, 150 rakenteellista turvallisuutta ja sähköisiä järjestelmiä myyviä lukkoliikkeitä ja loput sähköisiä järjestelmiä pää- tai sivutoimisesti myyviä yrityksiä. Vartioimisliikkeiden osalta valvotaan sekä yrityksiä että työntekijöitä, muiden osalta vain työntekijöitä.

Vartijoiden ja muiden turva-alalla toimivien työntekijöiden tehtävien luonne eroaa toisistaan merkittävästi. Vartijat saattavat tehtävissään joutua tilanteisiin sellaisten tapahtumien ja ihmisten kanssa, joissa tarvitaan ripeää tilannekohtaista toimintaa, jopa voimankäyttöä, mutta joissa kansalaisten perusoikeuksia ei saa loukata. Tuottamuksellinen menettely aiheuttaa yleensä sekä rikosoikeudellisen että siviilioikeudellisen vastuun. Yhtenäiset vähimmäiskoulutusvaatimukset ja näiden vaatimusten toteutumisen seuranta ovat siten paikallaan.

Suomessa on lähes sata toimialaa, asunnonvälittämisestä ja asbestinpurkutöistä sähköurakointiin ja yksityiseen päivähoitoon, joiden toimintaa yhteiskunta on katsonut tarpeelliseksi valvoa erityisin säädöksin, lähinnä yritysten asiakkaiden oikeusturvan tai yleisen turvallisuustason varmistamiseksi. Tiettyjen toimialojen yritykset tarvitsevat erityisen luvan, tietyillä toimialoilla riittää ilmoitus toiminnasta.

Valvonta kohdistuu yrityksiin, ei työntekijöihin. Lähtökohtana on, että yritykset valvovat työntekijöitään ja varmistavat, että heillä on työtehtävien edellyttämä kokemus ja ammattitaito. Kokeneet ammattimiehet tekevät itsenäisesti vaativia työtehtäviä, ammattiaan aloittelevat kouluttautuvat toisten valvonnassa. Tyypillistä on, että yrityksessä edellytetään olevan vastaava johtaja tai hoitaja, joka huolehtii siitä, että toimialaa koskevia säädöksiä noudatetaan ja yrityksen toimintatavat ja henkilöresurssit ovat kunnossa.

Yksityistä turvallisuusalaa Euroopassa ja USA:n eri osavaltioissa valvotaan pääsääntöisesti valvomalla alan yrityksiä. Vaatimukset vaihtelevat maittain jonkin verran. Yleinen suuntaus on yritysten valvonnan lisääntyminen.

Nykyinen turvasuojaajien valvonta ei ole kovinkaan tehokasta ja siitä puuttuu kytkentä työnantajaan. Turvaurakoitsijaliiton käsityksen mukaan yksityistä turvallisuusalaa ei voida valvoa kustannustehokkaasti ja kokonaisvaltaisesti valvomalla ainoastaan yksityisiä turvasuojaajia.

Ongelma ei ole myöskään ratkaistavissa pelkästään koulutusta kehittämällä monestakin syystä. Turvasuojaajien ammatillisen koulutuksen kehittäminen on haastavaa, koska ammattitaitovaatimuksia ei turvasuojausalalla ole määritetty kuin lukkosepille ja lukkoseppämestareille. Alalla on myös runsaasti tehtäviä, joissa tarvitaan turvasuojaajakorttia mutta ei juuri lainkaan teknistä osaamista.

Asiakassuhteissa mahdollisesti esiintyvät ongelmat ovat yrityksen ja asiakkaan välisiä, eivät yksittäisen turvasuojaajan ja asiakkaan välisiä. Alan tuotteet ja järjestelmät ovat kehittyneet siten, että asiakkaiden mahdollisuudet ja kyky valvoa myytyä tuotetta ja palvelua ovat yhä rajallisemmat, mikä korostaa palvelun tuottavan yrityksen vastuullisuuden ja luotettavuuden merkitystä. Jos turvallisuustasoa ja asiakkaiden oikeussuojaa halutaan parantaa, velvoitteita pitäisi asettaa yrityksille, koska vain niiden toimintaan vaikuttamalla voidaan käytännössä vaikuttaa asiaan. Kun näitä ongelmia tarkastellaan, mukana tässä työssä pitäisi olla alan yritysten edustajia.

Turvaurakoitsijaliiton käsityksen mukaan yksityistä turvallisuusalaa ei voida kehittää ja valvoa muuten kuin kohdistamalla toimenpiteet turvallisuusalalla toimiviin yrityksiin samalla tavalla kuin se on tehty muilla valvotuilla toimialoilla Suomessa ja muissa kehittyneissä valtioissa Euroopassa ja USA:ssa.

Turvaurakoitsijaliiton käsityksen mukaan hankkeen ensimmäistä vaihetta on valmisteltu asiantuntevasti. Hankkeen tukityöryhmä on edustanut niitä tahoja, jotka ovat perehtyneet ensimmäisen vaiheen problematiikkaan. Tukityöryhmässä ei kuitenkaan ole edustettuina ne tahot, joilla on asiantuntemusta rakenteellista turvallisuutta ja sähköisiä järjestelmiä myyvien yritysten toiminnasta.

Työryhmän jäsenet tiedetään taitaviksi, kokeneiksi ja ammattitaitoisiksi, mutta heillä ei voi olla turvasuojaustoiminnan osalta sitä tietämystä, joka on näitä töitä tekevillä yrityksillä ja heitä edustavilla järjestöillä.

Suomen Turvaurakoitsijaliiton jäsenliikkeet myyvät ja asentavat pääosan rakenteellisesta suojauksesta ja merkittävän osan sähköisistä järjestelmistä. Kaikilla jäsenliikkeillä on jo yli kymmenen vuoden ajan ollut sertifioitu laadunhallintajärjestelmä, ja suurimmalla osalla on myös sertifioitu ympäristönhallintajärjestelmä tämän vuoden loppuun mennessä. Puolella jäsenliikkeistä on sähköurakointioikeudet.

Turvaurakoitsijaliitto on viime vuosikymmenien aikana seurannut turvallisuusalan lainsäädännön ja siihen liittyvien menettelyjen kehittymistä eri Euroopan maissa ja USA:n eri osavaltioissa. Turvaurakoitsijaliitolla on kiinteät suhteet ELF:iin (European Locksmith Federation) ja ALOA:aan (Associated Locksmiths of America) ja siten mahdollisuus saada, ei pelkästään tietoja eri maiden lainsäädännöstä, vaan myös kokemuksia säätelyn hyvistä ja huonoista puolista.

Suomen Turvaurakoitsijaliitto ehdottaa, että tukityöryhmää täydennetään liiton edustajalla ennen toisen vaiheen käynnistämistä ja että toisen vaiheen työskentelyssä otetaan huomioon edellä mainitut näkökohdat riittävän painokkaasti.

Kunnioittavasti

SUOMEN TURVAURAKOITSIJALIITTO RY

Ilkka Laine
toimitusjohtaja

28.5.2009

399/50/09
SISÄASIAINMINISTERIÖ

Sisäasiainministeriö
poliisiosasto

29. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

kirjeenne 23.4.2009 SM 113:00/2008

YKSITYISTÄ TURVA-ALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS

Lausuntopyyntö

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:ien muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvallvoijista annetun lain muutoksiksi

Nykytila ja keskeiset ongelmat

Ehdotettujen säännösten eräänä tavoitteena on yhteiskunnallisesti tärkeiden toimintojen sujuvuuden turvaaminen häiriöttä yksityisen turva-alan ja viranomaisten yhteistyöllä. Terveystenhuollon ja sosiaalihuollon toimipisteissä tapahtuvat uhka- ja väkivaltatilanteet ovat viime vuosina lisääntyneet. Voimassa oleva järjestyslaki ei mahdollista järjestyksenvallvoijien asettamista terveydenhuollon- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin. Järjestyksenvallvoijilla ei nykysäännösten mukaan ole riittävän tehokkaita keinoja ja toimivaltuuksia poistamiseen, kiinniottamiseen ja turvatarkastusten suorittamiseen. Lentoasemilla, satamissa ja tuomioistuimissa tehtävien turvatarkastusten säätely osana vartioimisliiketoimintaa kaipaa täsmennystä. Keskusrikospoliisi pitää ehdotettuja säännöksiä sekä rikosten ja häiriöiden ennalta estämisen että poliisin resurssien tehokkaan käytön kannalta tarpeellisina.

Esityksellä kiellettäisiin niin sanotut kiertävät eli päällekkäiset järjestyksenvallvoijatehtävät. Lisäksi esitys sisältää säännösehdotukset turva-alan voimankäyttökoulutuksen kehittämiseksi ja kouluttajien hyväksymismenettelystä. Keskusrikospoliisilla ei ole huomauttamista koulutukseen ja kouluttajien hyväksymismenettelyyn liittyviin säännösehdotuksiin.

Hyväksymisen peruuttaminen

Vartijan voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen voitaisiin peruuttaa 47 a §:ssä säädettyjen peruuttamisperusteiden täytyessä. Harkinnanvaraisten peruuttamisperusteiden mukaan hyväksyminen voitaisiin peruttaa määräajaksi tai kokonaan. Peruuttamisen asemesta voitaisiin antaa varoitus.

Vartijan voimankäyttökouluttajan hyväksymisen tekisi ehdotuksen mukaan Poliisihallitus, koska se on myös myöntänyt hyväksymisen. Hyväksymisen väliaikaisen ja kokonaan peruuttamisen johdosta hyväksynnän saanutta tulee kuulla. Perustelujen mukaan jää epäselväksi, miten Poliisihallitus järjestäisi kuulemisen. Ellei kuulemista voida suorittaa kirjal-

lisessä prosessissa, jäänee tehtävä paikallispoliisin vastuulle. Epävarmaksi jää esityksen perusteella myös se, onko tarkoituksena, että paikallispoliisi valvoisi hyväksytyjen henkilöiden sopivuutta rekistereiden ja muiden hallussaan olevien tietojen avulla. Kun kyse olisi toimivaltuusasiasta, tulisi siitä mainita laissa. Keskusrikospoliisi ehdottaa harkittavaksi 47 a ja 49 a pykälien sanamuodon ja perustelujen täydentämistä.

Harkinnanvaraisia peruuttamisperusteiden edellytykset liittyisivät hyväksytyn henkilön rehellisyyteen, luotettavuuteen ja henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Näitä seikkoja on pykälän perusteluissa hyvin selvitetty. Kun henkilökohtaisiin ominaisuuksiin ja sopivuutta tulee arvioida myös hyväksytyn henkilön terveydentilan kannalta, tulisi laissa mainita lupaviranomaisen oikeudesta saada ja käyttää terveydentilatietoja lupaharkintaa varten. Tietojen saaminen tulisi perustua poliisilain 35 §:n 2-4 momentin ja 36 § 3 momentin säännöksiin. Mainittujen säännösten perusteella poliisilla on oikeus saada viranomaiselta ja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä salassa pidettäviä tietoja luvanhaltijan luotettavuuden ja sopivuuden arvioimiseksi. Kuitenkin säännökset koskevat vain luvanhaltijaa eivät luvanhakijaa. Vastaava puute koskee ampuma-aseluvan hakijaa koskevien terveydentilatietojen saantia. Keskusrikospoliisi ehdottaa lainsäädännön tarkistamista.

Lain voimaantuloon liittyvät siirtymäajat

Siirtymäajaksi hyväksymistä varten vaadittujen koulutusten suhteen ehdotetaan viittä vuotta lain voimaan tulosta laskettuna. Kouluttajien osalta aika olisi vuosi lain voimaan tulosta lukien. Keskusrikospoliisi pitää mainittuja siirtymäaikoja riittävinä edellyttäen, että Poliisiammattikorkeakoulun kouluttajakoulutukseen tarvittavat resurssit turvataan. Aikaisemman lainsäädäntömuutosten yhteydessä toteutuneet kolmen kuukauden siirtymäajat olivat liian lyhyitä, koska koulutusta ei pystytty sanotussa ajassa järjestämään (esim. kaasusumuttimen kantamisen osalta vaadittu koulutus).

Apulaispäällikkö

Tero Kurenmaa

Rikostarkastaja

Kimmo Markkula

Turvallisuusalan ammattiliito ry

28.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Sisäasiainministeriö

Jääkärintie 14

50100 Mikkeli

03.06.2009

INRIKESMINISTERIÖ

Viite SM 113:00/2008

LAUSUNTO YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN
LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN ESITYKSEEN

Esitetyt muutokset ovat asiantuntevasti valmisteltuja ja huolellisesti perusteltuja ja toteutuessaan ne selkeyttävät ja jäsentävät aihepiiriinsä liittyvää säädösmaailmaa helpommin ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi sekä jokamiehen, että eri intressiryhmien kannalta, mutta kenenkään oikeuksia tosiasiallisesti vähentämättä.

Toivomme kuitenkin, että jo lainsäädäntöhankkeen kiireellisessä vaiheessa lentokenttien turvatarkastukset yksiselitteisesti saatettaisiin yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain piiriin silloin, kun niitä suorittaa muu kuin julkissektorin turvallisuusammattissa työskentelevä henkilö.

Turvatarkastajien oman työturvallisuuden, matkustajien turvallisuuden ja lentoturvallisuuden vuoksi sekä turvatarkastuksia suorittavan henkilön, että käytännön tarkastustoimintaa työjohtotasolla organisoivan ja johtavan yrityksen on omattava edes jotain yleistä orientoitumista turvallisuuteen.

Turvatarkastajan pitää paitsi tuntea ilmailuun liittyvät säädökset ja havaita kielletyt aineet ja esineet, myös pystyä estämään niitten vieminen alueelle. Sen tavoitteen varmistamiseksi on varsin vaatimaton vaatimus, jos turvatarkastustehtävissä toimivalta henkilöltä edellytetään joko järjestyksenvalvojan koulutusta tai ainakin vartijakorttia ja kyseisiä toimeksiantoja suorittavalta yritykseltä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukaista vartioimisliikelupaa.

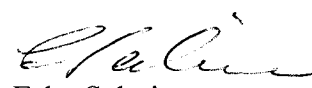
Muutoksen toteuttaminen kiireellisessä vaiheessa ei ole lainsäädäntöteknisesti monimutkainen, eikä tuota sopeutumisvaikeuksia alan yrityksille. Valmiudet on jo nyt olemassa, joten edes siirtymäkausia ei tarvita.

Järjestömme mielestä kohtuullista olisi edellyttää ainakin kansainvälisten lentokenttien turvatarkastustoimeksiantoja suorittavalta vartioimisliikkeeltä jopa aiempaa kokemusta tavanomaisten turvallisuusalan toimeksientojen suorittamisesta.

Helsingissä 28.5.2009

Turvallisuusalan ammattiliitto ry

Markku Saikkonen
puheenjohtaja

Esko Salminen
varapuheenjohtaja

28.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

**SISÄASIAINMINISTERIÖ
POLIISIOSASTO**

01.06.2009

INRIKESMINISTERIET

Lausuntopyyntönne SM 113:00/2008

LAUSUNTO

**YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN
VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA**

Lausuntonamme esitämme seuraavaa:

1.Järjestyslaki

22§ Järjestyksen valvojan asettaminen

23§ Järjestyksenvalvontatehtävät2. Järjestyksenvalvojista annettu laki

Puollamme muutoksia .(käytäntö osoittaa lain toimivuuden)

2 .Järjestyksenvalvojista annettu laki

18§ Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Pidämme hyvänä, että voimankäyttökouluttajien koulutus keskitetään edelleen

Poliisiammattikorkeakoululle myös kertauskuulutusta pidämme myönteisenä.

3. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

Puollamme esitettyjä kohtia 3 a § ja 8 a § 22 a § 47 a § 49 a §

29§ Voimankäyttövälineiden kantaminen

Pidämme hyvänä, että aseenkäytöstä- ja koulutuksesta on tiukat säädökset

56 §

Vartioimisliiketerikkomus

Vartioimisliiketoiminnan harjoittaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

Esitämme muutettavan muotoon: **Vartioimisliiketoiminnan harjoittaja, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta.**

Perustelut:

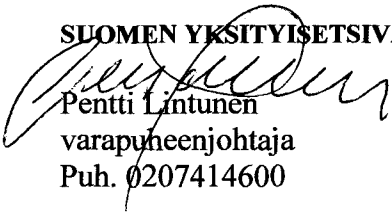
Rangaistusmääräykset ja luvan peruuttamiset ovat ankaria. Seuraamukset elinkeinotoiminnan

päättymisen tai työn loppuminen edellyttävät vähintään tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta

(toistuvia laiminlyöntejä)

Muilta osin pidämme esitystä hyvänä.

SUOMEN YKSITYISETSIVÄ- JA LAKITOIMISTOLIITTO RY

Pentti Lintunen

varapuheenjohtaja

Puh. 0207414600

PL 29 00351 HELSINKI

www.yksityisetsivä.fi E:mail:liitto@yksityisetsivä.fi

28.5.2009

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Viite: lausuntopyyntönne 9.4.2009

HALLITUKSEN ESYTYS EDUSKUNNALLE JÄRJESTYSLAIN 22 JA 23 §:N MUUTTAMISEKSI JA ERÄIKSI YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN SEKÄ JÄRJESTYKSENVALVOJISTA ANNETUN LAIN MUUTOKSIKSI

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Sisäasiainministeriön lakiesityksen tavoitteena on tehostaa turvallisuusviranomaisten ja yksityisen turva-alan yhteistyötä, parantaa turvallisuustoimenpiteiden kohteena olevien oikeusturvaa ja lisätä yksityisen turvallisuusalan toimijoiden ammattitaitoa.

Lakiesityksen ensimmäisessä kiireellisessä vaiheessa on tarkoituksena laajentaa poliisin avuksi asetettavien järjestyslaissa tarkoitettujen järjestyksenvalvojen asettamismahdollisuutta terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin. Samalla kyseisten järjestyksenvalvojen toimivaltuutta poistaa henkilö toimialueeltaan esitetään selkeytettäväksi. Lisäksi esitetään, että ko. järjestyksenvalvojen toimiminen turvatarkastajina sallitaan.

Turvallisuustoimenpiteiden kohteena olevien oikeusturvaa pyritään parantamaan selkeyttämällä järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistapaa. Lakiesityksessä rajoitetaan ns. kiertävää järjestyksenvalvontaa ja lähdetään pääsääntöisesti siitä, että järjestyksenvalvojan on suoritettava tehtävänsä työskentelemällä toimialueellaan.

Yksityisen turva-alan toimijoiden ammattitaitoa pyritään lisäämään säätämällä vartijoiden voimankäyttökoulutuksesta sekä järjestyksenvalvojakouluttajista aikaisempaa tarkemmin.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry katsoo, että järjestyslain 22 §:ään esitetty muutos siitä, että järjestyksenvalvoja voidaan asettaa myös terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, satamiin ja lento-asemille, on perusteltu. Muutos helpottaa matkailijoiden turvallisuudesta huolehtimista ja on myös suomalaisen matkailuelinkeinon etujen mukaista. Eräs suomalaisen matkailun kilpailuetu on Suomen imago turvallisena maana ja kaikki, mikä tukee tätä mielikuvaa, on matkailualan näkökulmasta kannatettavaa.

MaRa ry pitää hyvänä järjestyslain 23 §:n täsmentämistä siten, että järjestyksenvalvoja voi poistaa toimialueeltaan henkilön, joka kieltäytyy noudattamasta järjestyksenvalvojan tehtävänsä suorittamiseksi antaman neuvon, kehotuksen tai käskyn. On myös hyvä, että järjestyksenvalvoja voi poistaa toimialueeltaan henkilön, joka oleskelee siellä ilmeisesti oikeudettomasti, eikä noudata järjestyksenvalvojan poistumiskehotusta.

Järjestyksenvalvojalain 2 a §:n 2 momentissa esitetään kiellettäväksi eräät järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistavat. Säännös kieltäisi järjestyksenvalvojan asettamisen samanaikaisesti useammalle toimialueelle. Säännöksellä kiellettäisiin niin sanotut kiertävät ja hälytyksen luontoiset järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistavat. Kiellosta voitaisiin kuitenkin poiketa perustellusta syystä poliisin luvalla.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry toteaa, että jotkut ravintolat ovat käyttäneet kiertävää tai hälytyksenluonteista järjestyksenvalvontaa. Kyse ei kuitenkaan ole laajasta ilmiöstä. Suurissa yleisötilaisuuksissa ja samalla alueella toimivien ravintoloiden on kuitenkin usein järkevää tehdä yhteistyötä myös järjestyksenvalvonnassa, joten on tärkeää, ettei järjestyksenvalvojen samanaikaista asettamista usealle toimialueelle kielletä kokonaan. **Siksi ravintola-alan kannalta on tärkeää, että poliisille myönnetään oikeus poikkeusluvan myöntämiseen.**

Lakiesityksessä todetaan, että lupa samanaikaiseen asettamiseen voitaisiin myöntää esimerkiksi yleisötilaisuuksiin, leirintäalueille, samalla alueella tai vierekkäisillä kiinteistöillä toimiville ravintoloille sekä kauppakeskuksissa, lentoasemilla tai satamissa toimiville ravintoloille. Lakiesityksen mukaan poliisi voi ottaa huomioon esimerkiksi toimialueiden laajuuden, niiden etäisyyden toisistaan, toimialueiden välillä siirtymiseen kuluvan ajan, toimialueilla olevien kohteiden aukioloajat, asiakasmäärät, tilaisuuden luonteen, järjestyshäiriöiden todennäköisen määrän, alkoholin anniskelun, asettajien lukumäärän ja asetettavien järjestyksenvalvojen lukumäärän. MaRa ry katsoo, että lakiesitys on hyvin perusteltu ja antaa poliisille riittävän laajan harkintavallan. **MaRa ry korostaa, että ravintoloiden kannalta on tärkeää, että poliisi myös tarvittaessa käyttää lain tarjoamaan laajaa harkintoikeuttaan.**

Järjestyksenvalvojalain 18 §:n 1 momentin 4-kohtaan esitetään lisättäväksi järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskoulutusta koskeva kohta. Kouluttajille tulisi jatkossa osallistua kertauskoulutukseen viiden tai enintään kuu-

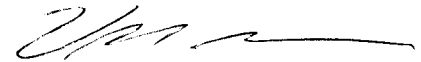
den vuoden välein. Velvollisuus kertauskoulutukseen nostanee hieman järjestyksenvalvojakoulutuksen hintoja ja vaikuttaa siten välillisesti myös ravintoloiden kustannuksiin. Siitä huolimatta MaRa ry katsoo, että perusteltua varmistaa se, että kouluttajien ammattitaito on ajantasaista ja riittävää.

Kunnioittavasti

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Timo Lappi
toimitusjohtaja

Veli-Matti Aittoniemi
varatoimitusjohtaja

28.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

02.06.2009

INRIKESMINISTERIET

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Poliisiosasto

Jääkärinkatu 14
50100 MIKKELI

Viite: Lausuntopyyntö 23.4.2009, SM113:00/2008

**OULUN POLIISILAITOKSEN LAUSUNTO YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN
LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt Oulun poliisilaitokselta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23§:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvälvoijista annetun lain muutoksiksi.

Oulun poliisilaitos on tutustunut esitysluonnokseen ja lausuu siitä seuraavaa:

Oulun poliisilaitoksen näkemyksen mukaan lainvalmistelutyö on ollut perusteellista ja asiantuntevaa. Valmistelussa on hyvin huomioitu nykyisten lakien käytännössä havaitut puutteet. Oulun poliisilaitoksen mielestä on tärkeää, että paikallispoliisilla on jatkossa hyvät mahdollisuudet vaikuttaa itse henkilön oikeuteen toimia järjestyksenvälvoijana, sekä haetun valvontakohteen tai alueen järjestyksenvälvoijien määrään, toimialueeseen ja tehtävänkuvaan. Siten poliisilla on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden asiantuntijana mahdollisuus tehdä tiivistä yhteistyötä järjestyksenvälvoijien ja heidän yhteisöjensä kanssa.

Hyvää esitysluonnoksessa on myös tarkentuneet järjestyksenvälvoijien kouluttajien kertauskoulutukset viiden vuoden välein. Oulun poliisilaitoksen mielestä on hyvä asia, että esimerkiksi järjestyksenvälvoijille voimakäyttöä kouluttavat henkilöt saavat säännöllisesti kertauskoulutusta voimankäytön kouluttamiseen. Erityisen hyvää on se, että voimankäytön kouluttajille on tulossa hyväksymismenettely, josta vastaa poliisiammattikorkeakoulu.

Erityisesti Oulun poliisilaitos mainitsee seuraavista:

1. Järjestyslaki

22§ Järjestyksenvälvoijan asettaminen. Oulun poliisilaitos pitää hyvänä sitä, että esitysluonnokseen on lisätty mahdollisuus asettaa järjestyksenvälvoijia myös terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, satamiin ja lentoasemille. Lisätyt alueet ovat yleisiä paikkoja joissa yleensä on toistuvia yleisen järjestyksen ja turvallisuuden rikkomisia sekä henkilökuntaan kohdistuvia uhkatilanteita. Erityisen hyvänä nähdään se, että järjestyksenvälvoijien työssä mahdollistetaan laajemmin rikosten ja häiriöiden ennalta estäminen sekä se, että paikallispoliisi voi vaikuttaa luvan kautta vartioitavan alueen rajaukseen ja yksilöintiin. Vanhassa laissa poliisin luvassa lueteltiin vain vartioimispaikat.

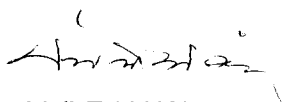
23§ järjestyksenvalvontatehtävät. Oulun poliisilaitoksen näkemyksen mukaan on perusteltua se, että väliaikaisen vartijan "partiokaverina" on aina vartijaksi koulutuksen saanut ja hyväksytty henkilö. Oulun poliisilaitos katsoo, että väliaikainen vartija ei saa työskennellä yksin, eikä kaksi väliaikaista vartijaa saa muodostaa työparia (partiota). Järjestyksenvalvojan tehtävät ovat vaativia tehtäviä, joissa usein puututaan ihmisten perusoikeuksiin ja niissä voi tulla eteen myös voimankäyttötilanteita. Oulun poliisilaitoksen mielestä järjestyksenvalvontatehtävät ovat siten vaativampia kuin esimerkiksi, jonkun esineen tai kohteen vartiointi. Oulun poliisilaitoksen mukaan on hyvä, että järjestyksenvalvojen annettaisiin uudessa pykälässä mahdollisuus poistaa uhkaavan ja aggressiivisen asiakkaan lisäksi myös passiivinen häiriön aiheuttaja ja "rauhanomainen" vaaranaiheuttaja.

2. Laki järjestyksenvalvojista

Oulun poliisilaitoksen mukaan on hyvä, että esitysluonnoksen lain 2 a § 2 momentin mukaan pääsääntö on se, että järjestyksenvalvojan saa asettaa vain yhdelle paikalle kerrallaan. Jos mahdollistetaan useammalla paikalla toimiminen, niin se johtaisi partiointiajoon useammalle alueelle ja se olisi lähellä hälytystoimintaa, eikä järjestykselain mukaista rajoitetun alueen luvanvaraista. Tämän tyyppinen toiminta kuuluu jatkossakin poliisille ja rajavartiostolle. Perustellusta syystä paikallispoliisi voi kuitenkin luvata muuta.

Oulun poliisilaitos pitää hyvänä sitä, että järjestyksenvalvojakouluttajat joutuvat kertauskoulutukseen viiden vuoden välein. On myös hyvä, että myös laittomasti järjestyksenvalvojaksi henkilön asettanut tai kyseenalaisia tehtäviä määräävä yrittäjä tai muu tahoa voitaisiin myös uudessa laissa epäillä syyllistyneen järjestyksenvalvontarikkomukseen.

Poliisipäällikkö

Veli-Erkki Wäre

Ylikomisario

Arto Autio

Pelkonen Ritva POL SMPO

Lähetäjä: Suomen Yksityisetsivä- ja Lakitoimistoliitty Ry [liitto@yksityisetsiva.fi]
Lähetetty: 28. toukokuuta 2009 23:52
Vastaanottaja: POL_VP_SM_PO_TAVY
Aihe: Vastaus lausuntopyyntöön SM 113:00/2008
Liitteet: oledata.mso

28.5.2009**SISÄASIAINMINISTERIÖ
POLIISIOSASTO****Lausuntopyyntönnä SM 113:00/2008****LAUSUNTO****YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN
VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA****Lausuntonamme esitämme seuraavaa:****1.Järjestyslaki**

22§ Järjestyksen valvojan asettaminen

23§ Järjestyksenvalvontatehtävät2. Järjestyksenvalvojista annettu laki

Puollamme muutoksia .(käytäntö osoittaa lain toimivuuden)

2 .Järjestyksenvalvojista annettu laki

18§ Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Pidämme hyvänä, että voimankäyttökouluttajien koulutus keskitetään edelleen

Poliisiammattikorkeakoululle myös kertauskuolutusta pidämme myönteisenä.

3. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

Puollamme esitettyjä kohtia 3 a § ja 8 a § 22 a § 47 a § 49 a §

29§ Voimankäyttvälineiden kantaminen

Pidämme hyvänä, että aseenkäytöstä- ja koulutuksesta on tiukat säädökset

56 §

Vartioimisliikerikkomus

Vartioimisliiketoiminnan harjoittaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

Esitämme muutettavan muotoon: **Vartioimisliiketoiminnan harjoittaja, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta.****Perustelut:**

Rangaistusmääräykset ja luvan peruuttamiset ovat ankaria. Seuraamukset elinkeinotoiminnan päätyminen tai työn loppuminen edellyttävät vähintään tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta (toistuvia laiminlyöntejä)

Muilta osin pidämme esitystä hyvänä.

SUOMEN YKSITYISETSIVÄ- JA LAKITOIMISTOLIITTO RY

Pentti Lintunen
varapuheenjohtaja

✓
Puh. 0207414600

PL 29 00351 HELSINKI

www.yksityisetsiva.fi E:mail:liitto@yksityisetsiva.fi

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 1(10)

SISÄASIAINMINISTERIÖ

27. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

SM

Turvallisuusalan valvontayksikkö

LAUSUNTO YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Viite SM 113:00/2008

Yleistä

SVLL:llä on ollut kunnia osallistua lainsäädäntöhankkeeseen niin tukityöryhmän kuin myös yksityisen turvallisuusalan neuvottelukunnan kautta. Tässä lausunnossa olemme pyrkineet kiinnittämään huomiota mielestämme joihinkin oleellisiin kohtiin.

Mielestämme lainsäädäntöhankkeessa tulisi tuoda esiin yksityisen turvallisuusalan entistä voimakkaampi rooli asiakkaidensa **häiriöttömän toiminnan varmistamisessa**. Tämä muutos tekee lainsäädännöstä tulevaisuudessa entistä haasteellisempaa. Yksityisen turva-alan asiakkailla on olemassa todelliset tarpeet, joihin he palveluita tarvitsevat, ja mielestämme lakien ja viranomaismääräysten tulee tukea joustavasti näiden tarpeiden tyydyttämistä. Keskeinen tekijä ovat myös turvallisuusalan henkilöstön turvallisuustehtävien ohessa suorittamat palvelutehtävät. Yksityiseen turvallisuusalaan liittyvät lait tulisi nähdä kokonaisuutena, eikä arvioida vain jotain yksittäistä lakia. Esitämme, että jo I-vaiheessa korostetaan voimakkaammin kokonaisuudistuksen merkitystä ja siten II-vaiheessa arvioitavaksi jääviä muutosesityksiä. Liitto ymmärtää hyvin, että lainsäädännön kehittäminen lyhyellä aikavälillä pitää kuitenkin tehdä pienempinä osakokonaisuuksina.

Joitakin yleishavaintoja perusteluista:

- Järjestyksenvälvojen toimintaa ohjaava laki järjestyksenvälvoista on monin osin vanhentunut ja esitysluonnoksen maininta lain soveltuvuudesta ennen kaikkea yleisötilaisuuksiin pitääkin paikkansa. Järjestyksenvälvojen toimivaltuuksia ei esimerkiksi nykylaissa ole juuri muutettu verrattuna aiempaan julkisista huvitilaisuuksista annettuun lakiin, jossa järjestysmiehille annetut toimivaltuudet periytyivät puolestaan osin 1930-luvun järjestysmiehiä koskevasta lainsäädännöstä. Järjestyksenvälvojalaki periytyy siten monin osin suoraan iltama-tyyppisiin tilaisuuksiin laadituista säädöksistä eikä laki enää välttämättä vastaakaan nykytilanteen vaatimuksia järjestyksenvälvojen käyttöalan laajentumisen vuoksi.
- Nyt esitetyt muutokset helpottavat kuitenkin osaltaan yksityisen turvallisuusalan toimijoiden asemaa ja ovat omiaan parantamaan myös toimenpiteiden kohteiden oikeusturvaa.
- Sen sijaan hieman epäillen voidaan suhtautua siihen, miten muutosesityksillä pystytään tehostamaan turvallisuusviranomaisten ja yksityisen turva-alan välistä yhteistyötä, joka on esitysluonnoksen perusteluissa lausuttu useaan kertaan yhtenä tavoitteena. Käytännön tasolla yhteistyö on jo nyt toiminut varsin hyvin. Jotta yhteistyötä voitaisiin entisestään tehostaa, säädöstason yhteistyövelvoitteita tulisi yksityisen turva-alan lisäksi asettaa myös viranomaisille. Tällaisia velvoitteita ei ainakaan käsillä olevassa esitysluonnoksessa ole esitetty.

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 2(10)

Järjestyslain muutosesityksiä koskevat huomautukset

Järjestyslain 22 §

Järjestyslain perusteella asetetun järjestyksenvalvojan käyttöalan laajennusta on pidettävä tärkeänä ja tervetulleena uudistuksena. Järjestyksenvalvojen asettamismahdollisuus terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, satamiin ja lentoasemille ei ole käytännössä niin suuri muutos kuin miltä se teoriassa saattaa näyttää. **On korostettava, että kyse ei ole viranomaisten tehtävien siirtämisestä yksityiselle turva-alalle, vaan yksityisen turva-alan jo aiemmin vartija-nimikkeellä hoitamien tehtävien siirtymisestä niiden luonteelle paremmin sopivalla järjestyksenvalvoja-nimikkeellä tehtäväksi.** Muutos ei siten merkitse uutta aluevaltausta eikä työntekijämäärän kasvua yksityiselle sektorille. Käytännössä tehtäviä ovat tähänkin asti hoitaneet vartioimisliikkeet siten, että niissä on ollut kyse omaisuuden vartioinnista ja rajatun henkilöstön koskemattomuuden suojaamisesta.

Esitysluonnoksessa on aiheellisesti kiinnitetty huomiota siihen, että järjestyksenvalvojen tulee voida suorittaa toimialueellaan tehtäviään myös muissa kuin yleisölle avoimissa julkisissa tiloissa. Järjestyslain voimaantumisen myötä toimialueet, joissa on yleisöltä suljettuja tiloja, ovat lisääntyneet suuresti. Nämä yleisöltä suljetut tilat ovat useimmiten myös – toisin kuin esityksessä mainitaan – rikoslain 24 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja ns. julkisrauhan suojaamia tiloja.

Terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteet, lentoasemat ja satamat ovat esityksessä riittävän tarkkarajaisesti yksilöityjä. Esityksen perusteella ei jääne tulkintaongelmia sen suhteen, minne järjestyksenvalvoja voidaan asettaa. Satamien osalta on kuitenkin muistettava, että ns. perinteisiä järjestyksenvalvoja voidaan merimieslain 74 §:n 3 momentin mukaan asettaa paitsi aluksille myös niiden välittömään läheisyyteen. Merimieslain perusteluissa välittömästä läheisyydestä mainitaan esimerkkinä ns. terminaaliputki (HE 148/1998, s. 23). Terminaaliputki voinee kuitenkin myös olla osa sataman ns. turvatoimialuetta, johon jatkossa voitaisiin järjestykselain perusteella asettaa järjestykselain mukaisia järjestyksenvalvoja. Näin samassa paikassa voisi toimia eri lakien perusteella asetettuja järjestyksenvalvoja erilaisilla valtuuksilla. Toisaalta sama ongelma on myös kauppakeskuksissa, joissa järjestykselain perusteella asetettu järjestyksenvalvoja voi periaatteessa toimia koko kauppakeskusalueella ja kauppakeskuksessa olevaan ravintolaan asetettu järjestyksenvalvoja ravintolassa ja sen välittömässä läheisyydessä. Yksinkertaisin ratkaisu ongelmaan olisi se, että uudistuksen toisessa vaiheessa kaikille järjestyksenvalvoille säädettäisiin yhtenäiset toimivaltuudet. Tällöin ei merkitystä olisi enää sillä, minkä lain perusteella järjestyksenvalvoja on asetettu.

Järjestyslain perusteella asetetun järjestyksenvalvojan tehtäväksi esitetään lisättäväksi rikosten ja onnettomuuksien estämistä. Esitys on sinänsä perusteltu, kun otetaan huomioon, että järjestyksenvalvojan tehtävänä järjestyksenvalvojalain mukaan on järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ja onnettomuuksien estäminen. Nykyisen lakisystematiikan kannalta esitys on kuitenkin ongelmallinen. Niissä säädöksissä (kokoontumislaki, laki majoitus- ja ravitsemisliikkeistä, ulkoilulaki ja merimieslaki ja nyky muodossaan myös järjestykselaki), joiden perusteella järjestyksenvalvoja nykyään voidaan asettaa, on järjestyksenvalvojan tehtävänä mainittu vain järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Tehtäväkentän laajennusta järjestykselaissa voitaisiin tämän vuoksi pitää systemaattisesti epäloogisena. Toisaalta lienee pidettävä selvänä, että järjestyksenvalvojan tehtävänä kaikissa tapauksissa on myös rikosten ja onnettomuuksien estäminen, koska se on tehtävänä mainittu järjestyksenvalvojalaisissa.

Huomautettakoon, että toisin kuin esitysluonnoksessa mainitaan, rikosten ja onnettomuuksien estäminen eivät sinänsä ole vartioimistehtäviä. Rikosten ja onnettomuuksien estäminen voivat olla osa LYTP 2 §:n 1 momentin 3-kohdassa säädettyjä vartioimistehtäviä, mutta varsinaisista laissa mainituista vartioimistehtävistä ei ole kyse. **Esitysluonnoksen maininta rikosten ja onnettomuuksien estämisestä vartioimistehtävinä kuvaa osaltaan kuitenkin sitä, kuinka vaikeaa vartioimistehtävien tyhjentävä määrittely on.** Nykymäärittelyn ongelmat voitaisiin välttää säätämällä

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877

www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 3(10)

vartioimistehtäväksi lakiuudistuksen toisessa vaiheessa muun ohella toimeksiantajan toiminnan häiriöttömyyden suojaaminen.

Järjestyslain 23 §

Esitysluonnoksessa esitetään muutosta, jonka mukaan väliaikaisesti vartijaksi hyväksytty ja järjestyksenvalvokoulutuksen saanut henkilö voisi toimia järjestyslain perusteella asetettuna järjestyksenvalvojana. Tämä merkitsee laajennusta nykytilanteeseen, jossa pelkkä väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen ei ole riittänyt. Toisaalta muutoksen merkitystä pienentää se, että tällaisen järjestyksenvalvojan on toimittava vartijaksi hyväksytyn järjestyksenvalvojan välittömässä ohjauksessa. Perusteluissa on vielä mainittu, että väliaikaisesti vartijaksi hyväksytyn tulisi toimia vartijaksi hyväksytyn työparina.

Siitä huolimatta, että muutos merkitsee nykytilanteeseen verrattuna selvää parannusta, voidaan kyseenalaistaa se, minkä vuoksi väliaikaisesti vartijaksi hyväksytyn tulisi toimia vartijaksi hyväksytyn välittömässä ohjauksessa. Nykyinen järjestyksenvalvojalaki sallii täysin kouluttamattomien järjestyksenvalvojen nimeämisen yksittäiseen tilaisuuteen lähes täysin järjestyksenvalvojan valtuuksin vain sillä edellytyksellä, että tilaisuudessa on riittävä määrä myös koulutettuja järjestyksenvalvojia. On mahdotonta välttää siltä vaikutelmalta, että muutosesityksen jälkeenkin sekä väliaikaisen vartijan että järjestyksenvalvokoulutuksen saaneita henkilöitä kohdellaan luvanvaraisessa ja valvotussa elinkeinotoiminnassa perusteettoman ja kohtuuttoman ankarasti verrattuna näihin täysin kouluttamattomiin järjestyksenvalvojiin.

Esitämme järjestyslain 23 §:n 1 momentin loppuun lisättäväksi säännöstä, jonka mukaan säännöksessä aiemmin mainittuja väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyttyjä järjestyksenvalvojia saa yhdellä toimialueella samanaikaisesti olla enintään yksi jokaista vartijaksi hyväksyttyä järjestyksenvalvojaa kohti. Tällainen säännös mahdollistaisi henkilöstön joustavan käytön operatiivisesti edullisimmalla tavalla kuitenkin siten, että henkilöstön voitaisiin alueella katsoa kokonaisuudessaan olevan riittävän koulutettua.

Jos väliaikaiseksi vartijaksi hyväksytty toimisi vartijaksi hyväksytyn järjestyksenvalvojan välittömän ohjauksen alaisena, tästä seuraisi useita ongelmia. Esitysluonnoksen perusteluissa oleva maininta työparina toimimisesta olisi ensinnäkin omiaan aiheuttamaan tulkinnallisia epäselvyyksiä. Lisäksi määräys välittömän valvonnan alaisena toimimisesta estäisi väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyttyjen järjestyksenvalvojen käytön useilla toimialueilla. Toisen järjestyksenvalvojan välittömän ohjauksen alaisena toimiminen olisi myös omiaan hämärtämään työnantajan direktio-oikeutta, jota kuitenkin on pidettävä ensisijaisena valvonnan keinona. Käytännössä luvan järjestyksenvalvojan asettamiseen myöntänyt poliisilaitos voi jo nyt liittää lupaan järjestyksenvalvojen koulutukseen sekä sijoitteluun ja lukumäärään liittyviä ehtoja. Toimialueella samassa vuorossa työskentelevien henkilöiden määrä on myös usein optimoitu siten, että henkilöt voivat työskennellä erikseen mutta samalla tukea toisiaan esimerkiksi hälytystilanteissa. Työjärjestelyt ja määräraikaistehtävät edellyttävät niin ikään usein yksittäisiltä järjestyksenvalvoilta itsenäisiä toimenpiteitä. Tällaisia määräraikaistehtäviä ovat esimerkiksi kauppakeskuksen ovien avaaminen ja sulkeminen.

Esitysluonnoksessa järjestyslain perusteella asetetulle järjestyksenvalvojalle esitetään myös oikeutta poistaa toimialueeltaan henkilö, joka jättää noudattamatta järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi annetun tarpeellisen käskyn. Tätä muilla järjestyksenvalvoilla jo nykyään järjestyksenvalvojalain 7 §:n 1 momentin 3-kohdan perusteella olevaa oikeutta ei järjestyslain nojalla asetetuilla järjestyksenvalvoilla ole ollut, koska eduskunnan perustuslakivaliokunta katsoi hallituksen järjestyslakiehdotuksesta antamassaan lausunnossa, että tällainen valtuus perustaisi järjestyksenvalvojalle poliisin toimivaltuuksille ominaisen, yksittäistapauksessa jokaista velvoittavan käskyvallan.

Järjestyslain perusteella asetetun järjestyksenvalvojan toimivaltuuksien laajennusta edellä mainitulla tavalla voidaan pitää perusteltuna. Toimivaltuuden puuttuminen on esitysluonnoksessa mainituissa tapauksissa johtanut käytännössä siihen, että oikeuttamisperuste on haettu esimerkiksi ns. jokamiehenoikeuksista.

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 4(10)

Toisaalta ei voida pitää aivan selvänä, että järjestyksenvalvojalla olisi muutoksen jälkeenkään oikeutta poistaa toimialueeltaan siellä esim. tupakkalain vastaisesti tupakoivaa tai rahapelilain vastaisesti rahapeliä pelaavaa henkilöä. Voidaan näet kysyä, onko tupakka- tai rahapelilaissa tarkoitettuja kieltoja pidettävä luonteeltaan sellaisina järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvinä kieltoina, joista järjestyksenvalvoja voisi antaa käskyjä. Ongelma liittyy viime kädessä siihen, mitä kaikkea järjestykseen ja turvallisuuteen ylipäättään voi liittyä. Esimerkiksi tupakkalain kieltoasäännökset on säädetty väestön suojaamiseksi passiivisen tupakoinnin terveyshaitoilta eikä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Ongelmallisena on pidettävä myös sitä, että kun jokainen on poliisilain mukaan velvollinen noudattamaan poliisilain toimivaltansa rajoissa antamaa käskyä, sama velvoite ei koske järjestyksenvalvojan toimialueellaan antamia käskyjä.

Edellä esitetyn kaltaisia tulkintaongelmia voitaisiin vähentää säätämällä järjestyksenvalvojalle lakiuudistuksen toisessa vaiheessa oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka ei noudata alueella lakiin perustuvaa kieltoa tai alueen haltijan antamaa lakiin perustuvaa määräystä. Tällöinkin pohdittavaksi tulisi kuitenkin se, minkälainen liityntä järjestyksenvalvojan tehtävien ja alueella vallitsevan kiellon välillä tulee olla. Esityksessä mainitaan myös (s. 15), että vartijalla olisi edellä mainittua poistamisoikeutta vastaava poistamisoikeus. Tosiasiassa vartijan poistamisoikeuden edellytykset ovat täysin riippumattomia siitä, onko poistettava henkilö jättänyt noudattamatta järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tarpeellista käskyä. Mainitut poistamisoikeudet eivät siten vastaa edellytyksiltään toisiaan. Vartijan poistamisoikeudessa on kyse ennen kaikkea alueella oikeudettomasti oleskelevan henkilön poistamisesta, koska toimeksiantajan edustajan antaman poistumiskehotuksen jälkeenkään vartija ei – lain tulkinnanvaraisesta sanamuodosta huolimatta – voine poistaa henkilöä, joka on oikeutettu oleskelemaan alueella. Vaikka järjestyksilain perusteella asetetulle järjestyksenvalvojalle annettaisiinkin oikeus poistaa henkilö, joka jättää noudattamatta järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tarpeellisen käskyn, tästä ei seuraisi oikeutta poistaa sellaisia alueella luvottomasti oleskelevia henkilöitä, jotka eivät uhkaa järjestystä tai turvallisuutta. Jos järjestyksenvalvojalle halutaan antaa oikeus poistaa alueella oikeudettomasti oleskeleva henkilö, siitä on erikseen säädettävä.

Esitysluonnoksessa on aiheellisesti muistutettu niistä tulkintaongelmista, joita on aiheutunut sen suhteen, pidetäänkö järjestyksenvalvojalain 7 §:n 1 momentin 2-kohdassa mainittua turvallisuuden vaarantamista erillisenä poistamisperusteena, joka ei edellyttäisi lisäksi väkivaltaista, uhkaavaa tai meluavaa käyttäytymistä, kuten samassa kohdassa mainittu järjestyksen häiritseminen edellyttää. Järjestyksenvalvojalain perusteluissa säännöstä on tulkittu niin, että turvallisuuden vaarantaminen on itsenäinen poistamisperuste, mutta säännöksen sanamuodon perusteella voidaan yhtä hyvin päätyä myös sellaiseen tulkintaan, että poistaminen edellyttäisi turvallisuuden vaarantamista nimenomaan väkivaltaisella, uhkaavalla tai meluavalla käyttäytymisellä. Esitysluonnoksen perusteluissa on vahvistettu järjestyksenvalvojalain perustelujen tulkinta. Tulkintaa on luonnoksessa perusteltu erittäin hyvin, mutta sitä ei tulisi jättää perustelujen varaan vaan viimeistään lakiuudistuksen toisessa vaiheessa toimivaltuussäännös olisi muotoiltava siten, ettei tulkintaepäselvyyksiä enää synny.

Esityksen perusteluista käy selvästi ilmi, että oikeus tehdä kiinniotetulle turvallisuustarkastus on tarkoitus ulottaa järjestyksenvalvojan osalta myös niihin kiinniottoihin, jotka suoritetaan PKL 1:1:n mukaisen ns. jokamiehen kiinniotto-oikeuden nojalla. Esityksessä (s. 17) on näet todettu, että ”edelleen, jos poistaminen ei olisi riittävä toimenpide, henkilö voitaisiin ottaa myös kiinni. Lisäksi kiinniotto voitaisiin edellä esitetyn tavoin suorittaa myös pakkokeinoin 1 luvun 1 §:n perusteella. Koska turvallisuustarkastus voidaan tehdä kiinniotetulle henkilölle, tästä seuraisi, että turvallisuustarkastusoikeus laajenisi asiallisesti eräisiin käytännössä tärkeisiin tilanteisiin”. Lisäksi on todettu, että kyse on oikeuden tulkinnallisesta laajennuksesta. Kuitenkin muutosesityksenkin mukaisessa säännöksessä mainitaan turvallisuustarkastusoikeus vain lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kiinniottilanteessa. Turvallisuustarkastusoikeutta ei siten voi millään tulkinnalla laajentaa koskemaan myös PKL 1:1:n mukaista jokamiehen oikeutta vaan asiasta pitäisi erikseen säätää. Mahdollista olisi kirjoittaa säännös siten, että siinä mainittaisiin järjestyksenvalvojalla olevan turvallisuustarkastusoikeus sekä järjestyksenvalvojalain 7 §:n 2 momentissa että PKL 1:1:ssä tarkoitettua kiinniotto-oikeutta käytettäessä. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on kuitenkin yksityisiä turvallisuuspalveluita koskeneesta hallituksen lakiesityksestä antamassaan lausunnossa pitänyt tällaista

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 5(10)

viittaustekniikkaan perustuvaa sääntelyä lain täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusäännösten kannalta ongelmallisena. Tämän vuoksi järjestyksenvalvojan PKL 1:1:n kaltaisesta oikeudesta ja siihen liittyvästä turvallisuustarkastusoikeudesta pitäisikin säätää erikseen vastaavalla tavalla kuin vartijan suhteen on LYTP:ssä menetelty. Tällaisen säännöksen lisääminen voinee tulla ajankohtaiseksi lakiuudistuksen toisessa vaiheessa. Jos tarkoituksena ei kuitenkaan edellä esitetystä poiketen ole ollut ulottaa turvallisuustarkastusoikeutta myös PKL 1:1:n nojalla kiinniotettuihin, perustelut tulisi tältä osin muotoilla selvemmi.

Järjestyksenvalvojalain muutosesityksiä koskevat huomautukset

Järjestyksenvalvojalain 2a §

Esitysluonnoksessa esitetään kiellettäväksi järjestyksenvalvojan asettaminen samanaikaisesti useammalle kuin yhdelle toimialueelle. Muutosesitystä on perusteltu mm. sillä, että järjestyksenvalvojan toimivaltuudet ovat luonteeltaan ennalta estäviä tai "sellaisia, joiden perusteella järjestyksenvalvojan tulisi omiin havaintoihinsa perustuen ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin". Lisäksi on todettu, että tehtävien kiertävä suoritustapa lähestyy perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja sisäisen turvallisuuden viranomaisten yksinomaiseen toimivaltaan säädettyjä tehtäviä ja niiden suorittamistapoja. Perustelut ovat osin asianmukaisia, vaikka elinkeinovapauden rajoittamista esitetyin tavoin voidaan aina lähtökohtaisesti pitää ongelmallisena. On selvää, että esimerkiksi pääsyn estämiseen liittyvän toimivaltuuden käyttäminen estyy, jos järjestyksenvalvoja ei ole paikalla henkilön pyrkiessä sisään tämän toimialueelle.

Perustuslain 124 §:ssä on säädetty niistä edellytyksistä, joiden vallitessa julkinen hallintotehtävä voidaan antaa yksityiselle. Edellytyksenä on mm se, että tehtävän antaminen on tarpeen sen tarkoituksenmukaista hoitamista varten ja ettei toiminnalla vaaranneta perusoikeuksia eikä ihmisten oikeusturvaa. Säännöksen toisen virkkeen mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. **Kun esitysluonnoksessa todetaan kiertävän järjestyksenvalvonnan lähestyvän viranomaisten yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia tehtäviä ja niiden suorittamistapoja, voidaan päätellä, että esityksessä esitetyn käsityksen mukaan kiertävä järjestyksenvalvonta olisi juuri merkittävän julkisen vallan käyttöä.** Tällaiselle käsitykselle ei kuitenkaan ole saatavissa tukea perustuslain 124 §:n sanamuodosta eikä eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännöstä. Lain sanamuodon mukaan kyse on tehtävästä, ei sen suorittamistavasta. Ei ole siten aivan ongelmatonta katsoa, että itse tehtävä ei edustaisi merkittävää julkisen vallan käyttöä, mutta sen suorittaminen jollakin tietyllä tavalla olisi sitä. Perustuslakivaliokunta puolestaan on julkisen vallan käytön merkittävyyttä arvioidessaan (esim. valiokunnan lausunnot hallituksen yksityisiä turvallisuuspalveluita koskevasta lakiesityksestä sekä järjestykselakiesityksestä) pitänyt ratkaisevana sitä, **minkälaiset toimivaltuudet** julkisen vallan käyttäjille annetaan. Valiokunta ei ole kiinnittänyt tähänastisissa yksityistä turva-alaa koskevissa lausunnoissaan huomiota tehtävien suorittamistapaan merkittävän julkisen vallan käytön kriteerinä. Kun kiertävän järjestyksenvalvojan toimivaltuudet eivät tosiasiaassa poikkea paikalla koko ajan olevan järjestyksenvalvojan toimivaltuuksista – muutoin kuin korkeintaan juuri niin, että tosiasiaassa käytössä olevia valtuuksia on vähemmän – kyse ei valiokunnan tähänastista tulkintalinjaa seuraten ole merkittävän julkisen vallan käytöstä.

Esitysluonnoksen perusteluissa on kiertävän järjestyksenvalvonnan osalta kohtia, joita voidaan pitää vähintäänkin tulkinnanvaraisina. Perustelujen mukaan kiellettyä olisi mm. toiminta, jossa "sama järjestyksenvalvoja asetetaan esimerkiksi useaan ravintolaan, joissa hän jonkin aikataulutuksen...nojalla kiertää suorittamassa järjestyksenvalvontatehtävänsä..." Ehdotetun lain sanamuodon perusteella aikataulutukseen perustuvaa tehtävää ei kuitenkaan voida välttämättä pitää kiellettyinä. Kiellettyä on järjestyksenvalvojan asettaminen suorittamaan samanaikaisesti järjestyksenvalvontatehtävää useammalla

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877

www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 6(10)

kuin yhdellä toimialueella. Kielletyn toiminnan kriteerit täyttyvät hälytysluontoisessa toiminnassa tai sellaisessa kiertävässä toiminnassa, jossa eri toimialueille sovitut aikarajat menevät ainakin osin päällekkäin. Jos sen sijaan järjestyksenvälvoja asetetaan työvuoronsa ajaksi ensimmäiseksi tunniksi yhteen ravintolaan ja vaikkapa kahdeksi seuraavaksi tunniksi toiseen ravintolaan, kyse on aikataulutukseen perustuvasta mutta ei samanaikaisesta kahdella toimialueella suoritettavasta tehtävästä.

Ongelmallinen on myös perusteluissa (s. 19) esitetty esimerkki, jonka mukaan kauppakeskukseen järjestyksenvälvoja asetettu järjestyksenvälvoja voisi toimia samanaikaisesti sen alueella olevassa ravintolassa siten, että toiminnalta edellytettäisiin esityksen mukaista poliisin poikkeuslupaa. Kauppakeskuksessa toimivan järjestyksenvälvojan toimialueena on useimmiten kauppakeskus mahdollisine välittömine läheisyyksineen. Jos toimialueella on ravintola, kauppakeskuksen järjestyksenvälvoja ei voine tarvita poliisin erillislupaa ravintolassa toimimiseen. Kyse on juridisesti vain yhdestä toimialueesta. Kyse voisi olla juridisesti eri toimialueista vain silloin, kun järjestyksenvälvoja toimisi kauppakeskuksessa järjestyksenvälvoja perusteella ja vielä erikseen samaan aikaan sen sisällä olevassa ravintolassa majoitus- ja ravitsemisliikkeistä annetun lain perusteella. Tämä ei voine olla mahdollista. Esimerkki kuvastaa toisaalta myös niitä ongelmia, joita aiheutuu siitä, että yhden lain perusteella asetetun järjestyksenvälvojan toimialueeseen voi kuulua myös alueita, jotka voivat itsenäisinä olla toisen lain perusteella asetetun järjestyksenvälvojan toimialueina. Kun tähän lisätään vielä se, että näiden järjestyksenvälvojen toimivaltuudet ovat keskenään erilaiset, kansalaisen mahdollisuudet päästä perille siitä, mihin häneen mahdollisesti järjestyksenvälvojen toimesta kohdistettavat perusoikeusrajoitukset perustuvat, ovat olemattomat. Esitysluonnoksen esimerkki siitä, että henkilöliikenteen laiva ja sen sisällä oleva ravintola olisivat samanaikaisesti eri toimialueita, on vastaavalla tavalla ongelmallinen. Jos järjestyksenvälvoja asetetaan laivalle merimieslain perusteella, hänen toimialueensa käsittää koko laivan mukaan lukien siihen kuuluvan ravintolan.

Kohtuuttomana voidaan pitää sitä, että velvoite kieltäytyä kiertävästä järjestyksenvälvontatehtävästä ja kieltäytymättä jättämiseen liittyvä rangaistusvastuu koskisi esityksessä esitetyin tavoin myös pelkästään työntekijäasemassa olevaa järjestyksenvälvojaa. Vastuun tulisi olla vain järjestyksenvälvojan asettajalla tai sillä, joka ottaa samanaikaista järjestyksenvälvontaa koskevan toimeksiannon vastaan. Jos järjestyksenvälvoja olisi suoraan työsuhteessa asettajaan, vastuu olisi vain asettajalla. Jos taas järjestyksenvälvoja olisi järjestyksenvälvojal palveluja tuottavan yhteisön palveluksessa, vastuu olisi sekä tällä yhteisöllä että asettajalla. Vastuu voisi olla myös järjestyksenvälvojalla itsellään, mutta vain siinä tapauksessa, että hän toimii toimeksiannon vastaanottavana yrittäjänä. Pelkästään työntekijäasemassa olevalle järjestyksenvälvojalle vastuuta ei voi säilyttää mm. työnantajan direktio-oikeuden ja työstä kieltäytymisestä mahdollisesti aiheutuvien seurausten vuoksi.

Järjestyksenvälvojalain 26 §

Samanaikaista yhtä useammalla alueella tehtävää järjestyksenvälvontatehtävää koskevan kiellon rangaistavuuden ulkopuolelle tulisi edellä esitetyin tavoin jättää pelkästään työntekijäasemassa oleva järjestyksenvälvoja. Järjestyksenvälvojalle esitetty selonottovelvollisuus työnantajansa tai asettajansa tehtävää koskevista sopimusehdoista olisi myös kohtuuton ja työnantajan tai asettajan kieltäytyessä sopimusehtojen näyttämisestä äärimmäisen vaikeasti toteutettavissa. Ongelmalliseksi muodostuisi myös se, että jo tehtävien vastaanottaminen olisi rangaistavaa. Työntekijäasemassa oleva järjestyksenvälvoja vastaanottanee tehtävänsä käytännössä kaikissa tapauksissa suullisesti eikä vastaanottamisesta jää dokumentteja. Työntekijäasemassa olevan järjestyksenvälvojan kannalta myöskään maininnalla siitä, että asettajan ja työnantajan vastuu olisi ensisijaista, ei ole mitään merkitystä, jos myös työntekijä olisi rangaistusvastuussa.

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 7(10)

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

2. luku Vartioimisliiketoiminta 3 a § Väliaikainen lupa suorittaa vartioimistehtäviä

SVLL esitti lainsäädäntöhankkeen tavoitemuistiossaan 15.12.2008 liikkeenluovutustilanteiden osalta seuraavaa:

Luvat ja niistä poikkeaminen

Esitämme poikkeussäännöstä, jossa tapauskohtaisella eri luvalla voitaisiin jatkaa luovutettua omavalvontaa kohtuullinen aika, jolloin voidaan hoitaa siirtyvän henkilön kouluttaminen ja vartijakorttien hakeminen tai henkilöstön korvaaminen niiden henkilöiden osalta, jotka eivät lähde koulutukseen ja/tai hae vartijakortteja. Nykyinen laki ei mahdollista liikkeenluovutusta, jossa asiakkaan omavalvonnasta siirrytään ostettuun vartiointiin ilman henkilöstön etukäteiskoulutusta ja vartijakorttien hakemista etukäteen. Perusteena ovat muista laeista johtuvat liikkeenluovutusta koskevat menettelytavat ja työelämän joustot.

Esityksen tarkoituksena oli 1) mahdollistaa omavartiointin ulkoistaminen liikkeenluovutuksena ja 2) vanhoina työntekijöinä siirtyvien henkilöiden (ja nimenomaisesti vain heidän) joustava kouluttaminen kohtuullisen siirtymäkauden kuluessa. SVLL:n lähtökohtana oli, että poikkeuslupan hakijana olisi vartioimisliike. Eli näkemyksemme mukaan poikkeusmenettely koskisi nimenomaisesti erikseen määriteltä kohdetta ja sen omavartiointiin liittyvää siirtyvää henkilöstöä ja luvan hakijana olisi jo hakemusvaiheessa luvan omaava vartioimisliike, jolla on jo nimetty vastaava hoitaja(t). Vartioimisliikeluvan ja vastaavan hoitajan lupahakemusprosessit olisivat kuten nykyisin ja mielestämme tulevaisuudessakin erilisiä irrallisia prosesseja liikkeenluovutukseen liittyvästä poikkeuslupamenettelystä.

SVLL kannattaa, että nimenomaisesti siirtyvät työntekijät voisivat ylimenokauden ajan toimia ilman vartijaksi hyväksymistä. Kun heille ei annettaisi esityksen mukaan oikeutta kantaa vartijan asua eikä heillä myöskään olisi vartijan toimivaltuuksia, heidän toimintansa ei sinänsä muodostaisi toimenpiteiden kohteena olevien ihmisten oikeusturvalle suurempaa uhkaa kuin heidän aiempi toimintansa ns. omavartijoinakaan. Meidän tulee tietysti varmistaa miten menetellään jos siirtyvälle henkilöstölle ei syystä tai toisesta poliisi myönnä vartijakorttia. Looginen menettelytapa on, että jo ennen siirtymistä varmistetaan poliisilta mahdollisuus kortin saamiseen, tämä menettely on nykyisinkin jo olemassa ennen henkilöstön lähettämistä vartijakoulutukseen.

SVLL vastustaa, että luovutuksensaaja voisi toimia väliaikaisen luvan perusteella ilman vastaavaa hoitajaa. Muutos asettaisi ensinnäkin luvan varassa toimivat vartioimisliikkeet muuta luovutuksensaajaa huonompaan asemaan. Vartioimisliikkeille aiheutuu yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain vastaavaa hoitajaa ja vartijoita koskevista säännöksistä sellaisia kustannuksia, joita väliaikaisen luvan perusteella toimivalla luovutuksensaajalla ei luovutusvaiheessa olisi. Tämän vuoksi luovuttajalla voisi olla intressi luovuttaa toiminta nimenomaan viimeksi mainitulle taholle. Toiseksi säännöksen käytännön merkitys olisi melko vähäinen. Kun toimeksiannosta vartioimistehtäviä voi normaalisti suorittaa vain hyväksytty vartioimisliike, säännös voisi tulla käytännössä sovellettavaksi vain silloin, kun joku haluaa perustaa aivan uuden yrityksen hoitamaan liikkeenluovutuksen kohteena olevaa toimintaa.

SVLL:n mielestä on kohtuutonta, että tällaisen siirtyvän toiminnan osalta vartioimisliikkeet asetetaan eriarvoiseen asemaan, kun vartioimisliikeluvan perusteena ja vastaavan hoitajan vastuun korostamisessa on lähdetty oikeusturvan varmistamisesta ja toiminnan lainmukaisuuden varmistamisesta.

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 8(10)

Myös luovutuksen kohteena olevassa toiminnassa työskennelleiden työntekijöiden edun mukaista olisi, että toiminta ulkoistamistapauksissa siirtyisi jo aiemmin luvan saaneelle vartioimisliikkeelle. Tällöin työsuhteiden jatkumiseen eivät ainakaan olisi vaikuttamassa "lopullisen" luvan saamiseen liittyvät epävarmuustekijät.

SVLL esittää, että

- luovutustapauksessa luovutetun kohteen vartijat voisivat ilman vartijaksi hyväksymistä, vartijan asua koskevia velvoitteita sekä ilman toimivaltuuksia toimia enintään kuuden kuukauden ajan edelleen luovutetun kohteen vartioimistehtävissä (tämä olisi siis ainoa muutos nykytilaan) ja
- luovutuksensaajana voisi toimeksiannon perusteella olla vain yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukainen vartioimisliike ja
- toimintaa väliaikaisella vartioimisliikeluvalla ilman vastaavaa hoitajaa ei ole syytä sallia

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 8 a §

Esitysluonnoksessa esitetään säädettäväksi, että vartioimisliike saisi ottaa vastaan toimeksiannon eräissä laeissa säädettyjen turvatarkastustehtävien suorittamisesta. Lisäksi esitetään, että turvatarkastajana voisi toimia myös vartija tai – satamien ja lentoasemien osalta - järjestyslain perusteella asetettu järjestyksenvalvoja. Tuomioistuimessa järjestyksenvalvoja ei voisi toimia turvatarkastajana, koska muutosesitystenkään myötä järjestyksenvalvojatoiminnan käyttöalaa ei laajenneta tuomioistuihin. Säännösehdotuksen sanamuoto on tosin tältä osin hieman epäselvä, koska sen 1 momentissa mainitaan myös tuomioistuimessa suoritettavat turvatarkastukset ja 2 momentissa – ilman, että tehtäisiin mitään rajoituksia sen suhteen, minkä alueen turvatarkastuksista on kyse – myös järjestyksenvalvoja oikeutetaan toimimaan turvatarkastajana. Säädösteknisesti voisi muutoinkin olla perusteltua, että järjestyslain perusteella asetetun järjestyksenvalvojan oikeudesta toimia turvatarkastajana säädettäisiin nimenomaan järjestyslaissa, koska tällaista järjestyksenvalvojaa ei ole aiemminkaan suoraan mainittu yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa.

Toisaalta se, että vartioimisliikkeiden osalta vaaditaan erillinen säännösten peruste turvallisuustarkastusten suorittamiseen, asettaa nämä liikkeet eriarvoiseen asemaan muiden turvatarkastustehtäviä suorittaviin yhteisöihin nähden. Kyseessä on esimerkki siitä, että jo ennestään tarkoin valvottua luvanvaraista elinkeinotoimintaa säädellään kohtuuttoman ankarasti verrattuna siihen valvomattomaan toimintaan, jonka valvontaa olisi paikallaan tarkemmin säädellä. **Ei voida lähteä siitä, että vartioimisliikkeiltä kaikki se, mitä ei ole erikseen sallittu, olisi kiellettyä.**

Esityksessä on todettu myös, että vartioimisliikkeet voivat vartioimistehtävinä suorittaa vain tehtäviä, jotka on yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa määritelty vartioimistehtäviksi. Tämä on totta, mutta kyse ei olekaan siitä, että vartioimisliikkeet suorittaisivat turvatarkastustehtäviä nimenomaan vartioimistehtävinä. Turvatarkastustehtävät eivät ole vartioimistehtäviä myöskään jatkossa, ellei niitä lisätä lain vartioimistehtävien luetteloon.

Ongelmallisena säännösesityksessä voidaan toisaalta pitää sitä, että se on omiaan hämärtämään toimenpiteen kohteena olevien henkilöiden käsitystä toimenpiteiden suorittajien toimivaltuuksista. Normaalityönteossa kukaan ei ole perillä siitä, että vartija, jolla yleensä on yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukaisesti oikeus käyttää tehtävissään voimakeinoja, ei voi niitä käyttää toimiessaan turvatarkastajana.

SVLL esittää, että perusteluissa todetaan selkeästi vartijan ja järjestyslain mukaisen järjestyksenvalvojan voivan toimia samaan aikaan sekä vartijana tai järjestyslain mukaisena järjestyksenvalvojana että turvatarkastajana.

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877
www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 9(10)

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 29 §

Esityksen 29 §:ssä on kyse voimankäyttövälineiden kantamista koskevien säännösten osittaisesta muuttamisesta. Koulutuksen tehostamiseksi esityksessä esitetyt muutokset ovat paikallaan ja perusteltuja. Sinänsä kertauskoulutus-nimitys kuvaa sitä, että vartioimisliikkeiden on järjestettävä voimankäyttövälineisiin liittyvää koulutusta vuosittain. Kuitenkin nimitys on sikäli hieman harhaanjohtava, että koulutettavan osallistuessa koulutukseen ensimmäisen kerran kyse ei tosiasiaassa ole kertauskoulutuksesta. Lain 29 §:n säännökseen esitetään lisättäväksi myös maininta voimankäyttövälineiden käyttämisestä, kun tähän asti säännöksessä on mainittu vain välineiden kantaminen. Muutos on perusteltu: jos voimankäyttövälineitä ei voi kantaa, niiden käyttäminenäkään ei voine olla sallittua. Käyttää-termin lisäämistä lakiin olisi kuitenkin tullut myös esityksen perusteluissa lyhyesti käsitellä. Sinänsä voimankäyttövälineiden käytön edellytykset määräytyvät jatkossakin voimakeinojen käyttösäännöksissä mainittujen edellytysten perusteella.

Pieniä tulkintaepäselvyyksiä voi aiheuttaa perustelujen maininta siitä, että "voimankäyttövälineen kantaminen yhdessäkin vartioimiskohteessa edellyttäisi, että ainakin kyseisen kohteen vartijoille järjestetään kyseinen koulutus". Maininta jättää avoimeksi sen, riittääkö koulutuksen järjestäminen voimankäyttövälineitä henkilökohtaisesti kantaville kohteen vartijoille vai pitäisikö kohteen kaikille vartijoille järjestää tällöin koulutus riippumatta siitä, kantavatko juuri he henkilökohtaisesti voimankäyttövälineitä. Säännöksen sanamuoto ja tarkoitus viittaavat siihen, että koulutus olisi järjestettävä vain voimankäyttövälineitä henkilökohtaisesti kantaville vartijoille.

Säännöksen luettavuuden kannalta olisi perusteltua, että toisessa momentissa oleva maininta ampumasetta, kaasusumutinta ja teleskooppipatukkaa kantavalta vartijalta edellytettävästä erikoiskoulutuksesta siirrettäisiin 1 momenttiin, koska 1 momentissa on mainittu myös kertauskoulutusvaatimus. Nyt säännöksestä saa äkkilukemalla sellaisen kuvan, että myös mainittujen voimankäyttövälineiden kantajalta edellytettäisiin vain kertauskoulutuksen suorittamista.

Säätämisjärjestys

Säätämisjärjestykseen keskeisesti vaikuttavan perustuslain 124 §:n suhteen on huomioitava, että säännöksessä on ikään kuin kysymys kahdesta eri asiasta, vaikka siinä säännelläänkin julkisen vallan käytön yksityiselle antamisen edellytyksiä. Säännöksen ensimmäisessä virkkeessä säädetään niistä edellytyksistä, joiden vallitessa julkinen hallintotehtävä ylipäätään voidaan antaa yksityiselle. Toisessa virkkeessä puolestaan kielletään delegoimasta merkittävään julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä. Toisen virkkeen kielto on väljyydestään huolimatta absoluuttinen eikä yksityiselle voida antaa merkittävän julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä silloinkaan, kun ensimmäisen virkkeen kriteerien perusteella tämä sinänsä olisi mahdollista. Myös käsillä olevaa esitysluonnosta on arvioitava sekä säännöksen ensimmäisen että toisen virkkeen valossa.

Merkittävästä julkisen vallan käytöstä ei esitetyissä muutoksissa voi sanoa olevan pääosin kyse. Kuten edellä on todettu, perustuslakivaliokunta on pitänyt ratkaisevana kriteerinä sitä, minkälaiset toimivaltuudet yksityisen turva-alan toimijoille annetaan. Kun valiokunta on katsonut, että järjestyksenvalvojain 7 §:n 1 momentin 3-kohdan mukaisessa toimivaltuudessa on kyse poliisin toimivaltuuksille ominaisen jokaista velvoittavan käskyvallan luomisesta, kyse on silloin nimenomaan merkittävän julkisen vallan käytön kriteerien ylittämisestä. Käsitystä siitä, että sanotun toimivaltuuden antaminen järjestyksenvalvojille ei merkitse merkittävän julkisen vallan käytön rajan ylittymistä, voidaan kuitenkin myös puolustaa hyvin perustein. Ensinnäkin sanottu oikeus on muilla järjestyksenvalvojilla. Tältä osin erona on vain se, että järjestyksenvalvojan muihin kuin järjestyslaissa tarkoitettuihin toimialueisiin liittyy käytännössä ainakin jonkinasteinen alueen haltijan oikeus asettaa ehtoja alueelle pääsulle. Toisaalta vastaavan oikeuden asettaa ainakin tiettyjä ehtoja voi sanoa vallitsevan myös kauppakeskusten ja liikenneasemien julkisrauhan suojaamilla alueilla sekä joukkoliikenteen kulkuneuvoissa. Eri lakien perusteella asetettuja

Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki . 09 1728 4242 Fax 09 176 877

www.vartioliikkeittenliitto.fi, www.vartioimisliikkeet.fi, www.svll.fi

Hallitus
27.5.2009

LAUSUNTO 10(10)

järjestyksenvalvoja ei olekaan perusteltua asettaa toimivaltuuksiensa osalta erilaiseen asemaan. Jos kyse ei muiden järjestyksenvalvojen osalta ole poliisin toimivallalle ominaisesta käskyvallasta, on vaikea perustella, miksi kyse olisi siitä järjestyslainkaan tarkoittamien järjestyksenvalvojen suhteen. Myös kansalaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että järjestyksenvalvojen toimivaltuudet ovat poistamisperusteiden osalta yhtenäisiä siten, että kansalaisella on edes jollakin tasolla mahdollisuus olla perillä valtuuksien sisällöstä.

Voidaan myös katsoa, että kyse ei ole poliisin toimivallalle ominaisesta käskyvallasta sikäli, että käskyn noudattamatta jättämiseen liittyy pääsäännön mukaan vain mahdollisuus joutua poistetuksi alueelta, kun taas poliisin toimivaltansa rajoissa antaman käskyn noudattaminen on jo sinänsä kriminalisoitu. Lisäksi on huomattava, että jos järjestyksenvalvojalain 7 §:n 1 momentin 2-kohdassa mainittu turvallisuuden vaarantaminen tulkitaan tässä esityksessä ja järjestyksenvalvojalain perusteluissa mainituin tavoin itsenäiseksi poistamisperusteeksi - ilman väkivaltaista, uhkaavaa tai meluavaa käyttäytymistä edellyttäviä lisämääreitä - 3-kohdan mukainen poistaminen ei tuo olennaista lisää järjestyksenvalvojan toimivaltuuksiin. 2-kohta mahdollistaisi turvallisuutta vaarantavan henkilön ja 3-kohta järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi annettua käskyä noudattamatta jättävän henkilön poistamisen. Kun järjestyksenvalvojan joka tapauksessa olisi toimittava ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin, näillä toimivaltuuksilla ei käytännössä olisi suurta eroa. Esityksen perustelut ovat sinänsä toimivaltuuksien käytön suhteen hieman sisäisesti ristiriitaisia: kun sivulla 40 todetaan, etteivät tarkoitushakuisesti turvallisuutta vaarantavat useinkaan käyttäydy väkivaltaisesti, uhkaavasti tai meluavasti, esityksestä saa sellaisen kuvan, ettei näitä henkilöitä voitaisi nykyisen järjestyslain perusteella poistaa. Kuitenkin juuri turvallisuuden vaarantaminen ilman lisämääreitä on esityksessä katsottu itsenäiseksi poistamisperusteeksi.

Sitä, että väliaikainen vartija voisi esityksessä todetuin edellytyksin toimia järjestyslaissa tarkoitettuna järjestyksenvalvojana, ei voida pitää uhkana oikeusturvalle ja toiminta täyttää siten perustuslain 124 §:n ensimmäisen virkkeen oikeusturvaedellytyksen. Jos väliaikaisen vartijan koulutuksen ja järjestyksenvalvojan koulutuksen yhdistelmää pidettäisiin riittämättömänä, voitaisiin kysyä, miten järjestyksenvalvojalain mahdollistaman kouluttamattoman järjestyksenvalvojan toiminta voisi täyttää oikeusturvaedellytyksen.

Luottamuksellisuuden varmistaminen

Koska liiton vuonna 2006 laatima esitys turvallisuusselvityksistä OM:lle ei ole edennyt, esitämme yksityiseen turvallisuusalaan liittyvän tarpeellisen luottamuksellisuuden varmistamisen huomioimista yksityiseen turvallisuusalaan liittyvässä lainsäädännössä. Yksityisen turvallisuusalan lainsäädännössä on korostettu kuluttajasuojaa ja toiminnan luottamuksellisuutta. Turvallisuusselvitysten tai vastaavan menettelyn piiriin on saatava myös turvasuojausta ja/tai turvallisuussuunnitelmia tekevät konsultit ja palvelujen manageeraajat sekä vartiointi-, turvasuojaus- ja [järjestyksenvalvonta-]liikkeessä työskentelevät muut henkilöt, joilla on pääsy asiakkaan luottamuksellisiin tietoihin.

Turvallisuuskonsultit ja turvallisuuspalvelujen manageeraajat saavat vähintään yhtä paljon asiakaskohtaista ja järjestelmiin liittyviä luotettavia tietoja kuin vartijat, vastaavat hoitajat ja turvasuojaajat.

Yritysten hallintoon osallistuvilla henkilöillä on usein pääsy vastaaviin tietoihin kuin vartijoilla ja vastaavilla hoitajilla.

SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU SLU ry

Sisäministeriö
Poliisiosasto
Jääkärinkatu 14
50100 Mikkeli

26.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

01.06.2009

INRIKESMINISTERIET

Viite Hallituksen esitys eduskunnalle järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi ja eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi

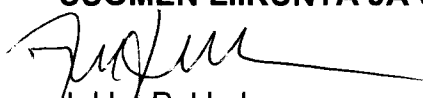
Asia Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry:n lausunto

YKSITYISEN TURVALLISUUSALAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKE

SLU näkee turvallisuusalan kehittämisen tärkeänä. Viitteessä mainittuun asiaan SLU:lla ei ole yksityiskohtaista kommentoitavaa.

Yleisesti haluamme muistuttaa järjestyksenvalvontaan liittyvästä kansalais-toiminnan sektorille tärkeästä asiasta. Ammattimaisen järjestyksenvalvonnan lisäksi tulisi kehittää myös vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa järjestyksenvalvontaa. Monet paikallisten yhdistysten järjestämät tilaisuudet voidaan järjestää vain, jos järjestyksenvalvonta hoidetaan pienin taloudellisin kustannuksin turvallisuudesta kuitenkaan tinkimättä. Näkemyksemme mukaan vaativiin tehtäviin tarvitaan pitkälle koulutettuja ammattilaisia, mutta on myös monia tehtäviä, joita voisivat hoitaa lyhyemmän koulutuksen käyneet vapaaehtoiset. Järjestyksenvalvojien koulutusta tulisi kehittää niin, että lyhyen peruskoulutuksen jälkeen saa valtuuden toimia joissakin tehtävissä esim. yleisötapah-tumassa ja vasta jatkokoulutuksen jälkeen ammattimaisissa tehtävissä esim. ravintoloiden järjestyksenvalvojina.

SUOMEN LIIKUNTA JA URHEILU SLU ry

Jukka Pekkala
Pääsihteeri

enjoy

SISÄASIAINMINISTERIÖ

01.06.2009

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto

INRIKESMINISTERIET

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain että järjestyksenvallontalain muutoksiksi.

Esityksessä mainittu ehdotus poliisin avuksi asetettavien järjestyslaissa tarkoitettujen järjestyksenvallvojen asettamismahdollisuuden laajentamiseksi nykyisestä terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin sekä toimivaltuuksien lisääminen / selkiyttäminen henkilön poistoon alueelta on kaikkiaan mielestäni hyvä ja suositeltava.

Näillä muutoksilla järjestyksenvallvojen työllisyyttä ja työn arvostusta ja mielekkyyttä lisätään selkeästi. Myös järjestyksenvallvojen juridinen asema selkiytyy.

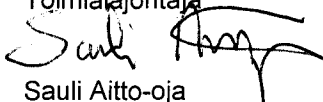
Sen sijaan esityksessä mainittu ravintoloiden järjestyksenvallvojen tehtävien suorittamistapaan liittyvä selkiyttäminen ei mielestäni käytännössä toimi työtehtävän suorittamista selkiyttävänä eikä myöskään toimenpiteiden kohteen lisäturvana.

Useimmissa ravintoloissa sekä konserteissa ja festareilla järjestyksenvallvojen toimialueen rajaaminen on hyvin vaikeaa, koska järjestäjä sekä ravintoloitsija odottavat järjestyksenvallvojen vastaavan kaikkien turvallisuudesta myös esim. ravintolan läheisyydessä. Jos vaikka oven ulkopuolella kadulla tapahtuu jotain henkilön terveyteen ja turvallisuuteen liittyvää, ei ehdotuksessa olevan muutosehdotuksen mukaan järjestyksenvallvoja saisi henkilön terveyttä ja turvaa suojella.

Tämä korostuu erityisen paljon isoissa konserteissa ja tapahtumissa, joissa asiakasmäärät ovat valtavia ja järjestyksenvallvojen toimialueena on vaikkapa anniskelualue. Ehdotuksen mukaan anniskelualueen portilla/ sisäpuolella työskentelevä järjestyksenvallvoja ei saisi anniskelualueen ulkopuolelle tapahtuvaan henkilön terveyden ja turvallisuuden varmistamiseen osallistua.

Tämä kokemukseni mukaan lisäisi huomattavasti epäselviä tilanteita ja asettaisi sekä järjestyksenvallvojan että asiakkaat juridisesti heikompaan asemaan.

Kunnioittaen
Extremely Nice Job Oy
Toimialajohtaja

Sauli Aitto-oja

26.5.2009

341/1.1.5.2/6/2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

28. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriön poliisiosastolle

Lausuntopyyntö 23.4.2009 (SM113:00/2008)

YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että hallituksen esitysluonnokseen tehdään seuraavat muutokset:

Järjestyksenvalvojakouluttajan koulutus

Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että järjestyksenvalvojista annettuun lakiin (533/1999) otettaisiin uudeksi 17 a §:ksi nimenomainen säännös järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksen järjestämisestä, jossa oikeus koulutuksen järjestämiseen olisi edelleen Poliisiammattikorkeakoululla.

Nykyisin lainsäädännössä oleva ilmaus *järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutus* ja esitysluonnoksessa käytetty ilmaus *järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskoulutus* ovat molemmat kielellisesti hankalia, mistä syystä Poliisiammattikorkeakoulu esittää näiden tilalle ilmauksia *järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssi* ja *järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskurssi*. Kielellisen näkökohdan lisäksi laista kävisi selvästi ilmi, että Poliisiammattikorkeakoulun järjestyksenvalvojakouluttajille antama koulutus koostuisi kahdesta kurssista.

Poliisiammattikorkeakoulu katsoo myös, että järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutukseen eli ehdotetulle järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssille ei ole tarkoituksenmukaista ottaa sellaisia henkilöitä, joilla ei ole edellytyksiä suorittaa kurssia hyväksyttävästi tai toimia kouluttajan tehtävissä. Tästä syystä osa nykyisistä kouluttajaksi hyväksymisen edellytyksistä pitäisi siirtää peruskurssille valitsemisen edellytyksiksi. Lisäksi koulutukseen halukkaiden oikeusturva edellyttää, että koulutukseen valitsemisen edellytyksistä säädetään mahdollisimman täsmällisesti laissa.

Todellisten kouluttajavalmiuksien saavuttaminen suhteellisen lyhyellä peruskurssilla edellyttää Poliisiammattikorkeakoulun näkemyksen mukaan koulutukseen osallistuvalla motivaatiota, kypsyttää ja riittäviä pohjatietoja aiheesta. Tästä syystä Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että peruskurssille valittavilta vaadittaisiin vähintään 18 vuoden ikää ja järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen suorittamista.

Nykyisin voimassa olevan järjestyksenvalvojista annetun lain 25 §:n mukaan järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksen järjestäjä saa pyytää koulutukseen pyrkivän kotipaikan poliisilaitokselta lausunnon sopivuudesta tehtävään. Poliisiammattikorkeakoulu katsoo, että koulutuksen pyrkivän sulkeminen koulutuksesta poliisilaitoksen lausunnon perusteella tulisi perustua nimenomaiseen lainsäädännökseen.

Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että Poliisiammattikorkeakoulu tekee päätöksen valitsemisesta järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssille. Käytännössä kielteinen päätös tulisi kysymykseen vain niiden koulutukseen pyrkivien kohdalla, jotka eivät täytä laissa säädettyjä edellytyksiä koulutukseen valitsemisesta. Muutoksenhaku Poliisiammattikorkeakoulun päätöksestä järjestettäisiin viittamalla poliisikoulutuksesta annetun lain (68/2005) 20 §:n säännöksiin, jotka koskevat muutoksenhakua opiskelijavalintapäätökseen.

Järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskurssille osallistumisoikeus olisi kaikilla järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin hyväksytysti suorittaneilla.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Mikäli osa nykyisistä järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen edellytyksistä siirrettäisiin järjestyksenvalvojan peruskurssille valitsemisen edellytyksiksi, voitaisiin järjestyksenvalvojista annetun lain 18 §:ää selkeyttää.

Poliisiammattikorkeakoulu esittää, että järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymistä olisi haettava kuuden kuukauden määräajassa järjestyksenvalvojan peruskurssin suorittamisesta.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusiminen

Poliisiammattikorkeakoulu esittää ehdotetun lainsäädännön selkeyttämiseksi, että järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusimista koskeva säätely sijoitettaisiin omaksi pykäläkseen uudeksi 18 a §:ksi.

Poliisiammattikorkeakoulu katsoo kuitenkin, että järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusimisen edellytyksenä velvoite osallistua kertauskoulutukseen on pedagogisesti mielekästä vain siinä tapauksessa, että peruskurssista tai edellisestä kertauskurssissa olisi kulunut 4–5 vuotta.

Rehtori

Seppo Kolehmainen

Lakimies

Kimmo Lehtimäki

LIITE

Poliisiammattikorkeakoulun esitys säädösmuutoksiksi

Luonnos hallituksen esitykseksi:

Polamkin muutosesitys esitysluonnokseen:

17 a §

Järjestyksenvalvojakouluttajan koulutus

Poliisiammattikorkeakoulu järjestää järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin ja kertauskurssin.

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee osanottajat järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssille. Poliisiammattikorkeakoulun päätökseen saa hakea muutosta noudattaen mitä poliisikoulutuksesta annetun lain (68/2005) 20 §:ssä säädetään muutoksenhausta opiskelijavalintapäätökseen.

Järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssille voidaan valita se, joka:

- 1) on 18 vuotta täyttänyt;*
- 2) on hyväksyttävästi suorittanut 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen; ja*
- 3) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan järjestyksenvalvojakouluttajaksi sopiva.*

Järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskurssille voi osallistua se, joka on aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojakouluttajaksi.

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

- 1) on 18 vuotta täyttänyt;
- 2) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva; sekä
- 3) on hyväksytysti suorittanut Poliisiammattikorkeakoulun järjestämän ja sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän koulutuksen (järjestyksenvalvojakouluttajan kouluttajakoulutuksen), joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaa sääntelevään lainsäädäntöön, järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin, voimankäyttöön sekä kouluttajana toimimiseen liittyvät opetusaiheet.
- 4) on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista sisäasiainministeriön määrittämät vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen (järjestyksenvalvojakouluttajan

18 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka:

- 1) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva; sekä*
- 2) on enintään kuusi kuukautta ennen hyväksymisen hakemista hyväksytysti suorittanut järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin.*

kertauskoulutus), jos järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojakouluttajaksi 3 kohdan perusteella.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta. Järjestyksenvalvojakouluttaja voi hakea 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa hyväksymisensä uudistamista vielä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisensä päättymisestä

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymiseen voidaan erityisistä syistä liittää koulutuksesta, henkilökohtaisista ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia, alueellisia sekä opetusaiheita koskevia ehtoja ja rajoituksia. Hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia voidaan muuttaa järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksessa, henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyy sisäasiainministeriö, joka myös muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia. Sisäasiainministeriön on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymiseen voidaan erityisistä syistä liittää koulutuksesta, henkilökohtaisista ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista johtuvia ajallisia, alueellisia sekä opetusaiheita koskevia ehtoja ja rajoituksia. Hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia voidaan muuttaa järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksessa, henkilökohtaisissa ominaisuuksissa tai muissa vastaavissa seikoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyy Poliisihallitus, joka myös muuttaa hyväksymiseen liitettyjä ehtoja ja rajoituksia. Poliisihallituksen on ilmoitettava järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisestä sekä muuttamistaan ehdoista ja rajoituksista järjestyksenvalvojakouluttajan kotikunnan poliisilaitokselle.

18 a §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusiminen

Aikaisemmin 18 §:n säännösten nojalla järjestyksenvalvojaksi hyväksytty voi hakea Poliisihallitukselta hyväksymisen uusimista.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen voidaan uusita kerrallaan enintään viideksi vuodeksi, jos järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksytty:
1) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva; sekä
2) on enintään kuusi kuukautta ennen hyväksymisen uusimisen hakemista hyväksytysti suorittanut järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskurssin

Järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskurssin suorittamista ei kuitenkaan vaadita

hyväksymisen uusimiseksi, jos järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin tai kertauskurssin suorittamisesta ei ole kulunut enempää kuin neljä vuotta.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusimista on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hyväksymisen päättymisestä.

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusimiseen voidaan liittää 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ehtoja.

26.5.2009

1080/00/2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

28. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

SM 113:00/2008

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärinkatu 14
50100 MIKKELI

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI JÄRJESTYSLAIN 22 JA 23 §:N MUUTTAMISEKSI
SEKÄ ERÄIKSI YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN SEKÄ
JÄRJESTYKSENVALVOJISTA ANNETUN LAIN MUUTOKSIKSI**

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikalla säädetään rajavartiolain (578/2005) 20 §:ssä. Rajavartiolaitos huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikalla silloin kun poliisi on estynyt sitä tekemästä. Rajanylityspaikoista on annettu valtioneuvoston asetus (652/2005).

Hallituksen esityksellä järjestyslain muuttamisella halutaan mahdollistaa järjestyksenvalvojien asettaminen muun muassa satamiin ja lentoasemille poliisin avuksi paikan tai kulkuneuvon haltijan tai ylläpitäjän hakemuksesta silloin, jos järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei muulla tavalla olisi tarkoituksenmukaista. Vaikka-kin esitetyn säännöksen on ilmeisesti ajateltu koskevan satamien lisäksi lähinnä pieniä lentoasemia, mahdollistaisi nykyanamuoto järjestyslain tarkoittamien järjestyksenvalvojien asettamisen myös esimerkiksi Helsinki-Vantaan kansainväliselle lentoliikenteen rajanylityspaikalle, mikäli paikan tai kulkuneuvon haltija tai ylläpitäjä sellaisen hakemuksen esittää ja poliisi niin päättää. Lainsäädännön tulee olla yksiselitteinen sen suhteen, mikä viranomainen on toimintavelvollinen yleisen järjestyksen ylläpitämistehtävässä.

Toimivaltaa koskevia pykäläiä tulisi selventää siten, että järjestyslain 22 §:ään lisätään viittaus rajavartiolain 20 §:ään. Lisäksi yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi mahdollisesti syytä täsmentää rajanylityspaikoilla suoritettavaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamista sekä vertailla lyhyesti toimivaltuuksien eroavaisuutta. Tällöin poliisinkaan ei esimerkiksi tarvitsisi huomioida sitä mahdollisissa lupaharkinnassaan (reunaehdoissa).

Käsky- ja johtosuhteiden tulee olla kaikilta osin selvä. Tämän vuoksi muun muassa järjestyksenvalvojista annetun lain 2 §:ään tulisi lisäksi tehdä lisäys, jonka mukaan järjestyksenvalvojan on noudatettava rajanylityspaikalla rajavartiolain 20 §:n perusteella kulloinkin vastuussa olevan viranomaisen antamaa käskyä (poliisi tai Rajavartiolaitos).

Asiasta säänneltäessä tulee myös ottaa huomioon tilanne, jossa sisärajavalvonta palautetaan Schengenin rajasäännösten (EY asetus 562/2006) III osaston 1 luvun

mukaisesti. Sisärajavaivonnan palauttamistilanteessa Rajavartiolaitoksen virkamiehet toimivat myös sisärajojen rajanylityspaikoilla, joilla ei normaalitilanteessa ole Rajavartiolaitoksen virkamiehiä. Voimassa olevan rajavartiolain 20 §:n nojalla Rajavartiolaitokselle tulee tällöin vastuu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, jos poliisi on estynyt sitä tekemästä.

Yleisenä huomioon otettavana seikkana todettakoon, että hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 219/2008) esitetään uusia toimivaltuuksia rajavartiolain 32 §:ään, joka koskettelee toimivaltuuksia yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistehtävässä rajanylityspaikalla.

Rajavartiolaitoksen
apulaispäällikön sijainen
Priikaatikenraali

Mikko Kirjavainen

Oikeudellisen osaston
apulaisosastopäällikkö

Katriina Laitinen

TULLI

TULLI·CUSTOMS

TULLIHALLITUS

Tarkastusosasto

Tullivalvontayksikkö, ELu

LAUSUNTO

1(3)

25.5.2009

Dnro 38/950/09
SISAASIAINMINISTERIÖ

28. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriön poliisiosasto

Jääkärintie 14
50100 Mikkeli

Viite: Lausuntopyyntö 23.4.2009 SM113:00/2008

**Lausuntopyyntö yksityisistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen
kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt Tullihallitukselta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta. Tullihallitus esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Tullihallitus katsoo, että nyt lausuttavana oleva hallituksen esitys poliisin avuksi asetettavien järjestyslaissa tarkoitettujen järjestyksenvalvojen asettamismahdollisuutta laajennettaisiin terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin kannatettavana.

Ehdotuksesta uudeksi lainsäädännöksiLakiehdotuksen yksityiskohtaiset perustelut

1. Järjestylain muuttamisesta

22 § Järjestyksenvalvojan asettaminen

Lakiehdotuksessa esitetään muun muassa, että liikenneaseman, sataman tai lentoaseman sijaintipaikan taikka kulkuneuvon lähtöpaikan poliisilaitos voi paikan tai kulkuneuvon ylläpitäjän tai haltijan hakemuksesta antaa luvan asettaa liikenneasemaan, satamaan tai lentoasemalle järjestyksenvalvojista annetussa laissa (533/1999) tarkoitettuja järjestyksenvalvojia ylläpitämään poliisin apuna järjestystä ja turvallisuutta, sekä estämään rikoksia ja onnettomuuksia.

Tämä merkitsee, että nimenomaan satamissa että lentoasemilla ja joissakin liikenneasemiksi luokitelluissa toimipisteissä tullilla viranomaisena muodostuisi näiden kyseisessä pykälässä tarkoitettujen järjestyksenvalvojen kanssa yhteinen toimintaympäristö. Tullilla ei ole YTJ toimivaltuuksia, joten sen lisäksi, että yksityisten järjestyksenvalvojen asettaminen satamiin ja lentokentille parantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta se mitä todennäköisimmin tulee vähentämään niitä tilanteita, missä tullin virkamies on joutunut puuttumaan järjestyksenvalvonta tilanteisiin jokamiehen oikeuksilla.

25.5.2009

Sen ohella, että lakimuutoksen tavoitteena on parantaa turvallisuustoimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden oikeusturvaa sekä selkiyttää järjestyksenvalvojan oikeudellista asemaa, tulee lakimuutos vaikuttamaan myös tullin virkamiesten oikeusturvaan että asemaan sekä luo tullin virkamiehille turvallisemman toimintaympäristön toteuttaa omaa perustehtäväänsä.

23 § Järjestyksenvalvontatehtävät

Hallituksen esitysluonnoksessa vartijan koulutukseksi riittäisi väliaikaisen vartijan koulutus (40h) edellytyksin, että väliaikaiseksi vartijaksi hyväksytty suorittaa järjestyksenvalvontatehtäviä yhdessä vartijaksi hyväksytyn järjestyksenvalvojan kanssa tämän välittömän ohjauksen alaisena. Ottaen huomioon järjestyslain 612/2003 ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 282/2002 aikaisemmat linjaukset vähimmäiskoulutusvaatimuksesta on ristiriitaista, että peruskoulutusvaatimusta pudotetaan 45 prosenttia samalla kun toimipaikkoja ehdotetaan laajennettavaksi uusiin merkittävän vaarallisiin ja ammattitaitoa vaativiin paikkoihin.

On selvää, että työparin taso muodostuu heikomman tason mukaan ja heikolla taikka puutteellisella ammattitaidolla että koulutuksella työskentelevä järjestyksenvalvoja vaarantaa sataman taikka lentokentän henkilökunnan ja oman työparin turvallisuuden.

Hallituksen esityksen luonnoksessa mainitaan, että toiminnalla korvattaisiin poliisin ja rajavartioston läsnäoloa. Järjestyksenvalvojen koulutustasovaatimusta arvioitaessa on syytä ottaa huomioon, että viranomaiset toimivat ammattitaidolla yleisen järjestyksen ylläpitämistehtävissä sen lisäksi, että kyseisessä laissa poliisilla on mahdollisuus edellyttää kohteen järjestyksenvalvojilta erityistä voimankäyttökoulutusta.

Satamissa myös tulli voi käyttää henkilöön kohdistuvia pakkotoimia, kuten evätä henkilöltä pääsyn alukseen tai sataman turvatoimialueelle taikka poistaa hänet alukselta tai sataman turvatoimialueelta jos henkilö kieltäytyy ottamasta osaa eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 11.6.2004/485 annetun lain mukaiseen tarkastustoimeen tai hänen voidaan perustellusti epäillä olevan vaaraksi merenkulun turvallisuudelle. Näissä tehtävissä myös tullin henkilöstöllä on tehtävään vaadittava ammattitaito, varsinkin kun toimenpiteen voi tarvittaessa suorittaa voimakeinoin, joita olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää tarpeellisina ja puolustettavina, kun otetaan huomioon merenkulun turvallisuuden vaarantuminen, poistettavan henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet.

Väliaikaisten vartijoiden ammattitaito jää alhaiseksi jo syystä, että vuosittaista voimankäytön kertauskoulutusta ei ole pidetty lainkaan. On myös huomattava, että tilapäiset vartijat ovat usein opiskelijoita eivätkä välttämättä edes alalle pysyvästi pyrkiviä heillä ei ole sellaista kykyä ja taitoa, jota kokeneella ja järjestyslain mukaisen vartijan ja järjestyksenvalvojan koulutuksen käyneellä vartijalla on.

Tullihallitus esittää edellä esitettyyn viitaten poistettavaksi järjestyslain 23 §:n 1 momentin kolmannen virkkeen:

”Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksytty vartioimisliikkeen palveluksessa oleva, jolla on voimassa oleva järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen, saa suorittaa järjestyksenvalvontatehtäviä yhdessä vartijaksi hyväksytyn järjestyksenvalvojan kanssa tämän välittömän ohjauksen alaisena.”

TULLI

TULLI·CUSTOMS

TULLIHALLITUS

Tarkastusosasto

Tullivalvontayksikkö, ELu

LAUSUNTO

3(3)

Drno 38/950/09

25.5.2009

2. Järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamisesta

Tullihallituksella ei ole lausuttavaa kyseisen lain muuttamisesta.

3. Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Tullihallituksella ei ole lausuttavaa kyseisen lain muuttamisesta.

Edellä esitetyin perustein Tullihallitus katsoo nyt lausuttavana olleen ehdotuksen hallituksen esitykseksi olevan kannatettava.

Erik Dannbäck
Tullivalvontapäällikkö

TIEDOKSI: TH:n osastot, tullipiirit

SPJL

Asemamiehenkatu 2, 00520 Helsinki
Puhelin (09) 3484 2400 ■ Faksi (09) 3484 2410

Helsinki 25.5.2009
SISÄASIAINMINISTERIÖ
Dn:661/12/2009

28.05.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Poliisiosasto / turvallisuusalan valvontayksikkö
Jääkärintie 14
50100 Mikkeli

INRIKESMINISTERIET

Asia: Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi.

Viite: Sisäasiainministeriön poliisiosaston lausuntopyyntö asiassa SM113:00/2008, päiväys: 23.4.2009.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry:n lausunto:

Yleistä

Yksityisen turvallisuusalan roolia yhteiskunnassa pyritään lisäämään. Pyrkimyksenä on tehdä siitä yhä näkyvämpi toimija. Tämä kuitenkin muodostaa oikeudellisesti monimutkaisen tilanteen erityisesti perusoikeuksien sekä yksityisen toiminnan ja viranomaistoiminnan välisen rajanvedon näkökulmasta. Nämä seikat jäävät luonnosesityksessä vain maininnan varaan ilman sen tarkempaa arviointia.

SPJL:n mielestä yksityisen turvallisuusalan lainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteena tulisi olla:

- yksityisen turvallisuusalan sääntelyn selkeyttäminen; hajanainen sääntely tulee koota yhtenäiseksi selkeäksi kokonaisuudeksi.
- viranomaisten – lähinnä poliisin – ja yksityisen turvallisuusalan toimijoiden välisen rajanvedon selkeyttäminen.

On selvää, että tämä esitys on osa paljon laajempaa kokonaisuutta. Kun nyt lähdetään laajentamaan yksityisen turvallisuusalan toimivaltuuksia esitysluonnoksessa esitetyillä muutoksilla, on todennäköistä, että seuraavassa vaiheessa pyritään menemään vielä astetta pidemmälle. Päättäjät ovat jo epäsuorasti myöntäneet, että poliisin henkilöstöresurssit ovat riittämättömät. Tästä huolimatta poliisin resursseja ei tulla jatkossakaan lisäämään niin, että poliisi voisi vastata sisäisen turvallisuuden toteuttamisesta. Luonnoksessa puhutaan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä. Näyttää siltä, että käsitteen eteen ei uskalleta laittaa sanaa yleinen, vaikka siitä tässä uudistuksessa pohjimmiltaan on kyse. Kuten hallituksen esityksessä (26/2008 vp) laiksi poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, myös tässä esitysluonnoksessa on kyse poliisin tehtävien siirtämisestä asteittain muille toimijoille poliisin resurssipulasta johtuen.

Tältä osin SPJL korostaa, että Perustuslain 124 § rajoittaa julkisen tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Siten olisi tärkeää turvata poliisin riittävät resurssit niihin tehtäviin, joihin yksityisen turvallisuusala tai muu viranomainen ei sovellu. Henkilöstöresurssien tulee olla asetettujen tehtävien mukaiset.

Oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen kuuluvat selkeästi poliisilain mukaan poliisin tehtäviin.

Ennen kuin poliisin ja yksityisen turvallisuusalan toimijoiden toimivaltuuksiin ja tehtäviin tehdään merkittäviä muutoksia, tulisi asiasta käydä laaja kansalais- ja yhteiskunnallinen keskustelu.

Julkisen tehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Yksityisen turvallisuusalan toimijoiden toimivaltuuksia määriteltäessä on välttämättömyyksiä tehdä määrittely julkisen vallan käyttämiseen ja viranomaistoimintaan liittyvistä rajanvetokysymyksistä. Nykytilanne on tulkinnanvarainen. Rajanvetoa on pyritty määrittelemään (yleisen) järjestyksen ja turvallisuuden käsitteen avulla. Käsite sinänsä on liian epämääräinen tällaisen rajanvedon pohjaksi. Kokonaisuudistuksen yhteydessä tulee ehdottomasti tarkoin selvittää mitä tehtäviä yksityiselle turvallisuusosalalle voidaan perustuslain nojalla sallia. Tämä selvitys on tässä esitysluonnoksessa jäänyt vain maininnan varaan. Ilman asianmukaista selvitystä yksityisen turvallisuusalan toimivaltuuksien lisääminen hämärtää julkisen ja yksityisen sektorin välistä rajaa entisestään. Lisäksi julkisten tehtävien siirtäminen muille kuin viranomaisille saattaa eräissä tapauksissa heikentää tosiasiallisesti perusoikeussuojan ulottuvuutta.

Yksityisen turvallisuusalan toimijoiden toimivallan laajentamiselle ja siten julkisten tehtävien siirtämiselle muille kuin viranomaisille tulee ehdottomasti olla perustuslaissa määritellyt perusteet.

Perustuslain 124 § rajoittaa julkisen tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Edellytykset tehtävien antamiselle ovat:

- tehtävien antaminen on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi
- tehtävien antaminen ei vaaranna perusoikeuksia
- tehtävien antaminen ei vaaranna oikeusturvaa
- tehtävien antaminen ei vaaranna muuta hyvän hallinnon vaatimuksia.

Lisäksi tulee huomioida, että merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle.

Esitysluonnoksessa ei edellä mainittujen edellytyksien täyttymistä ole arvioitu.

Uskottaessa julkisia tehtäviä muulle kuin viranomaiselle suoraan laissa tai lain nojalla tulee säännöspäätöksistä taata edellä mainitut seikat ja niiden tosiasiallinen toteutumien / noudattaminen tässä toiminnassa.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen tehtävään liittyvää päätöksentekoa. Tällöin on kiinnitettävä huomiota muun muassa yhdenvertaisuuteen, kielellisiin perusoikeuksiin, oikeuteen tulla kuulluksi, vaatimukseen päätösten perusteleminen ja oikeuteen hakea muutosta. Yleisesti PL 124 § on tulkittava yhteydessä PL 21 § ja muihin perusoikeussäännöksiin.

Nykyisellään turvallisuustoimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden on käytännössä mahdotonta tietää millä toimivaltuuksilla yksityisellä turvallisuusosalalla toimitaan.

Ongelmallista on myös virkavastuulla toimiminen. Virkamies vastaa aina virkatoimensa lainmukaisuudesta. Erityinen virkavastuu on katsottu tarpeelliseksi lähinnä

siksi, että virkamies voi käyttää julkista valtaa. Yksityisen turvallisuusalan toimijat eivät sen sijaan aina toimi ns. virkavastuulla. Siten tulee edelleen säännösperusteisesti järjestää, että kaikki yksityisen turvallisuusalan toimijat toimivat virkavastuulla eli heillä on sama rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausoikeudellinen vastuu kuin julkisen sektorin toimijoilla siltä osin kun heidän tehtäviinsä sisältyy julkisen vallan käyttöä. Vastuusäännökset eivät saa jättää avoimeksi sitä, milloin yksityisen turvallisuusalan toimijat toimivat virkavastuulla ja milloin eivät.

Lisäksi virka-asemaan liittyy korostettu vaatimus virkamiehen toiminnan luotettavuudesta ja puolueettomuudesta. Siten tulee varmistaa myös, että ylinten laillisuusvalvojen toimivalta selkeästi ulottuu yksityisten turvallisuusalan toimijoihin.

Yksityisen turvallisuusalan toimijoiden koulutus ja henkilöstöön liittyvät toimintaedellytykset

Julkisia tehtäviä hoitavien ja julkista valtaa käyttävien henkilöiden koulutuksen ja asiantuntemuksen merkitystä ei voi korostaa liikaa. On selvää, että yksityisen turvallisuusalan toimijoiden koulutusjärjestelmää tulee kehittää. Tämä tulee toteuttaa kuitenkin niin, että yksityisen turvallisuusalan toimijat kouluttavat itse henkilöstönsä. Tältä osin SPJL haluaa korostaa poliisiammattikorkeakoulun rajallisia ja koko ajan heikkeneviä resursseja. Poliisiammattikorkeakoulun ensisijainen tehtävä on järjestää poliisihallinnon sisäinen koulutus asianmukaisesti.

Käytännössä yksityisen turvallisuusalan toimijoiden koulutuksen järjestämisestä ovat vastanneet yksityiset toimijat / oppilaitokset. SPJL:n mielestä lainsäädännön tulisi vastata vallitsevaa käytäntöä ja siten koko sektorin koulutus tulisi toteuttaa näiden tahojen toimesta. Tämän edellytyksenä kuitenkin on, että koulutustoimintaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet määriteltäisiin riittävän yksityiskohtaisesti suoraan laissa.

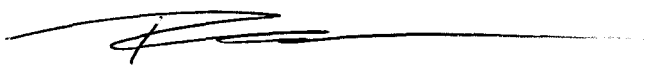
Koulutuksen asianmukaisen järjestämisen lisäksi yksityisen turvallisuusalan tärkeimpiä haasteita on soveltuvan työvoiman saaminen ja henkilöstön suuri vaihtuvuus. Myös näitä ongelmia tulee asianmukaisesti arvioida ennen kuin yksityisen turvallisuusalan roolia pyritään muuttamaan ja heidän toimivaltuuksiaan lisäämään.

Asian valmistelusta

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu virkatyönä sisäasiainministeriössä. Valmisteluun on osallistunut myös tukiryhmä. SPJL:n mielestä ko. tukiryhmän edustuksellisuuden olisi pitänyt olla laajempi. Edustus tukiryhmässä on keskittynyt yksityisen turvallisuusalan toimijoihin. Valmistelun kannalta merkityksellistä ja asiallista olisi ollut, että tukiryhmässä olisi ollut myös sisäisen turvallisuuden viranomais-toimijoista poliisin ja poliisin ammattijärjestön edustus.

SUOMEN POLIISIJÄRJESTÖJEN LIITTO

Yrjö Suhonen
puheenjohtaja

Rita Ridanpää
lakimies

~~SISAASIAINMINISTERIO~~

28. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärinkatu 14
50100 MIKKELI

Turku 25.5.2009

Asia Lausunto yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankeen
kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta

Viite SM113:00/2008

Lausunnon antaja

Security Arsenal Finland Oy
Y-tunnus: 1838917-3
Brahenkatu 2
20100 Turku

LAUSUNTO

1 Tausta

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt Security Arsenal Finland Oy:ltä (jäljempänä ”SA” tai ”lausunnon antaja”) lausuntoa 9.4.2009 päivästä hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi.

SA on menestyvä, vuodesta 2003 alalla toiminut järjestyksenvalvontayritys. SA tarjoaa laadukkaita järjestyksenvalvojapalveluja laajalle asiakaskunnalleen, joka koostuu mm. ravintoloista, hotelleista ja laivayhtiöistä. SA työllistää välillisesti n. 30 järjestyksenvalvojaa. SA harjoittaa yhtenä toimintansa osa-alueena kiertävää järjestyksenvalvojapartio toimintaa useissa eri ravintolakohteissa Turussa. Järjestyksenvalvojapartion toiminta vastaa pääpiirteissään lausunnon kohteena olevassa hallituksen esitysluonnoksessa tarkoitettua kiertävää ja hälytyksiin perustuvaa järjestyksenvalvontatehtävän suorittamista.

2 Esityksen pääasiallisesta sisällöstä

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan aiotuilla muutoksilla olisi yhtenä aihekokonaisuutena tarkoitus selkeyttää järjestyksenvalvojista annetun lain mukaisten järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistapaa. Esimerkiksi ravintoloiden järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistapa esitettäisiin rajoitettavaksi siten, että järjestyksenvalvojan olisi pääsääntöisesti suoritettava tehtävänsä ennalta estävästi työskentelemällä toimialueellaan.

Edellä mainittu muutos olisi tarkoitus toteuttaa ottamalla järjestyksenvalvojista annetun lain 2 a §:än uusi 2 momentti, jonka mukaan järjestyksenvalvojan asettaminen suorittamaan järjestyksenvalvontatehtävää samanaikaisesti useammalla kuin yhdellä toimialueella on kiellettyä.

Luonnoksen yleisperusteluiden mukaan kyseisellä kiellolla on tarkoitus estää niin sanottu kiertävä ja hälytyksiin perustuva järjestyksenvalvontatehtävän suorittaminen. Luonnoksen mukaan kiellettäväksi ehdotettavalla kiertävällä järjestyksenvalvontatehtävällä tarkoitettaisiin järjestyksenvalvontatehtävän suorittamistapaa, jossa sama järjestyksenvalvoja asetetaan esimerkiksi useaan ravintolaan, joissa hän jonkin aikataulutuksen tai muun perusteen perusteella kiertää suorittamassa järjestyksenvalvontatehtävänsä asettajien tai toimeksiantajien kanssa sovitulla tavalla. Hälytyksenluontoisilla järjestyksenvalvontatehtävillä tarkoitettaisiin järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistapaa, jossa järjestyksenvalvoja saapuisi toimialueelleen sen ulkopuolelta järjestyksenvalvojan asettaneen tahon, esimerkiksi ravintolan henkilökunnan suorittamasta hälytyksestä

suorittamaan järjestyksenvalvojantehtävää ja mahdollisesti käyttämään toimivaltuuksiaan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä vaarantavissa tilanteissa.

3 Esityksen perusteluista

3.1 Nykytila ja sen keskeiset ongelmat

Luonnoksen nykytilaa tarkastelevassa osiossa (s. 5) todetaan: ”Toinen aihealue, jossa nopealla sääntelyllä voitaisiin ohjata yksityisen turvallisuusalan kehitystä, ennen kuin varsinaisia ongelmia ehtisi muodostua, olisi niin sanottujen kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvontatehtävien kieltäminen. Tällöin kysymys on erityisesti ravintoloissa vielä vähäisessä määrin suoritettavista järjestyksenvalvontatehtävistä.”

Luonnoksessa ei perustella, minkälaisia ongelmia vastaan muutoksella on tarkoitus varautua. Lausunnon sanamuoto ”...ennen kuin varsinaisia ongelmia ehtisi muodostua...” osoittaa, että ko. tyypisistä järjestyksenvalvonnan suorittamisesta ei ole aiheutunut erityisiä ongelmia. Kuten luonnoksessakin todetaan, on kyseisillä suoritustavoilla toimivien järjestyksenvalvojien toimenpiteistä poliisin arvion mukaan tehty rikosilmoituksia samassa suhteessa kuin toimialueellaan työskentelevien valvojien toimenpiteistä. Eroja eri toimintamallien välillä ei siis ole tässä suhteessa ilmennyt.

Kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvojien toimintaa ja tällaisen järjestyksenvalvontapalvelumuodon käytännön etuja ja mahdollisia haittoja ei ole tutkittu lainkaan. Esimerkiksi palvelutyyppiä käyttävien ravintoloiden kokemuksia ei ole kartoitettu, mutta kuitenkin on katsottu tarpeelliseksi ryhtyä toteuttamaan lakimuutosta ja yhden järjestyksenvalvontapalvelumuodon täyskieltoa.

3.2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Luonnoksen sivulla 8 todetaan, että mikäli lakiin ei otettaisi edellä käsiteltyä kieltoa, ”saattaisi niin sanottujen kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvontatehtävien suorittaminen erityisesti ravintoloissa yleistyä. Edellä mainituista syistä kyseinen kehitys voisi vaarantaa sekä järjestyksenvalvojien toimenpiteiden kohteiden ja sivullisten oikeusturvaa että järjestyksenvalvojien oikeusturvaa ja työturvallisuutta.”

Luonnoksessa ei kuitenkaan ole eritelty syitä, joihin viitataan ”edellä mainituilla syillä”. Esityksen tavoitteiden ja keskeisten ehdotusten esittely ei sisällä syitä, joiden perusteella järjestyksenvalvojien toimenpiteiden kohteiden ja sivullisten oikeusturvan sekä järjestyksenvalvojien oikeusturvan ja työturvallisuuden katsotaan nykytilassa vaarantuvan. Kuten

edellä todettiin, ei kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvojien toiminnasta ole lausunnon mukaan aiheutunut ongelmia.

3.3 Yksityiskohtaiset perustelut / Laki järjestyksenvalvojista 2 a §

Yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan järjestyksenvalvojan luonne, oikeudet ja velvollisuudet edellyttävät järjestyksenvalvojan läsnäoloa toimialueellaan. Tämä pitäneek paikkansa, mutta käytännön järjestyksenvalvontatyössä saadut kokemukset ovat kiistatta osoittaneet, että järjestyksenvalvontatoiminnan tavoitteet on useissa kohdetyypeissä saavutettavissa myös kiertävällä järjestyksenvalvontatoiminnalla. Järjestyksenvalvojan läsnäolon ei ole välttämättä ja kaikissa kohteissa oltava jatkuvaa, vaan järjestyksenvalvojan aika ajoin suorittama säännöllinen valvonta toimialueella ylläpitää järjestystä ja ehkäisee ennalta järjestyshäiriöiden syntymistä. Esimerkiksi useissa ravintoloissa on kiertävä järjestyksenvalvontatoiminta jopa koettu asiakkaiden viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta lisääväksi, kun mielikuvissa konflikteihin pääsääntöisesti yhdistettävä järjestyksenvalvoja ei ole jatkuvasti esillä.

4 Käytännön kokemuksia kielletyksi aiotusta toimintamallista

Useilla kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvontapalvelujen käyttäjillä ei ole joko taloudellisia edellytyksiä tai tarvetta käyttää jatkuvasti läsnä olevaa järjestyksenvalvojaa. Ensin mainittu palvelun käyttäjätyyppi on esimerkiksi pieni, usein yhden työntekijän hoitama anniskeluravintola, jossa jatkuvasti läsnä olevalle järjestyksenvalvojalle ei toiminnan pienestä koosta johtuen ole pääsääntöisesti tarvetta, minkä lisäksi ravintolan ei myöskään taloudellisesti ole mahdollista pitää jatkuvasti läsnä olevaa järjestyksenvalvojaa.

Tyypiesimerkki jälkimmäisestä palvelun käyttäjätyypistä on hieman suurempi ruoka- ja anniskeluravintola, jolla kenties olisi taloudellisia edellytyksiä pitää jatkuvasti läsnä olevaa järjestyksenvalvojaa, mutta jossa toiminnan luonne ja järjestyshäiriöiden vähäisyys huomioiden ei koeta tarkoituksenmukaiseksi pitää yllä jatkuvaa järjestyksenvalvontaa. Tällaisessa kohdetyypissä järjestyksenvalvojan jatkuva läsnäolo yleensä koetaan myös asiakkaiden viihtyvyyteen ja ravintolan tunnelmaan ja mielikuvaan kielteisesti vaikuttavana tekijänä.

Kaikesta huolimatta myös edellä kuvatuissa kohdetyypeissä aika ajoin syntyy järjestyshäiriöitä, joita ravintolan henkilökunta ei kykene yksin hoitamaan. Tällaisissa tilanteissa on nopeasti paikalle saapuvan järjestyksenvalvojapartion saapuvilla olo todettu käytännössä erittäin toimivaksi. Hälytysluonteisen järjestyksenvalvojan on todettu lisäävän ravintoloiden henkilökunnan työturvallisuutta ja työviihtyvyyttä sekä ravintoloiden asiakkaiden turvallisuuden tunnetta ja viihtyvyyttä. Ravintolan henkilökunta kokee olonsa turvallisemmaksi, kun on tiedossa, että mah-

dollisen vaikeamman tilanteen syntyessä on järjestyksenvalvontatoimintaan koulutettu alan ammattilainen saatavissa nopeasti avuksi tilanteen ratkaisemiseen. Myös asiakaskunnan viihtyvyys on tällaisissa kohteissa kokemusten mukaan lisääntynyt, kun järjestyshäiriöihin kyetään puuttumaan ammattilaisten toimesta ennen kuin häiriö pääsee liiaksi korostumaan. Konfliktitilanteisiin koulutettu järjestyksenvalvoja kykenee kokemuksellaan pääsääntöisesti rauhoittamaan tilanteen ravintolahenkilökuntaa paremmin ennen kuin vakavampaa järjestyshäiriötä pääsee syntymään.

Ravintoloissa säännöllisesti kiertävä järjestyksenvalvoja on myös auttanut ennalta vähentämään järjestyshäiriöitä. Järjestysvalvojan näyttäytyminen ravintolassa viestii asiakkaille, että kyseisen kohde on varautunut järjestyksen ylläpitämiseen. Ravintoloita ikävän usein vaivaavat, toistuvasti järjestyshäiriöitä aiheuttavat henkilöt ovat myös oppineet välttämään sellaisia kohteita, joissa kiertävän järjestyksenvalvojan tiedetään säännöllisesti käyvän valvontakäynnillä ja jonne tarvittaessa on saatavissa alan ammattilainen henkilökunnan avuksi tilannetta selvittämään.

Lausunnon antajan kokemuksen mukaan myös kentällä toimiva poliisikunta on kokenut kiertävät ja hälytyksenluontoiset järjestyksenvalvontapalvelut myönteisenä ja yhteistyö poliisin ja em. palveluja tarjoavien yritysten kesken on sujunut hyvin.

5 Vaikutusten arviointia

Luonnoksen ”Esityksen vaikutukset” -jakso ei ota lainkaan huomioon suunnitellun kiellon todellisia vaikutuksia niin palvelujen käyttäjille, palvelujen tarjoajille kuin yleiselle järjestyksellekään.

Luonnoksen sivulla 11 todetaan, että suunnitellulla kiellolla ei olisi merkittäviä välittömiä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Järjestyksenvalvonta-tehtäviä harjoitetaan kiellettäväksi esitettävillä kiertävillä ja hälytyksenluontoisilla suorittamistavoilla esityksen mukaan vähäisissä määrin. Ohjauksella pyritään estämään järjestyksenvalvojan toimenpiteiden kohteiden ja sivullisten oikeusturvan kannalta kielteiseksi arvioitujen toimintamallien kehittyminen pidemmällä aikavälillä. Kuten lausunnossa on aiemmin todettu, ei toimintamallien kielteisiä vaikutuksia ole luonnoksessa esitetty.

Mikäli kiello toteutuisi, merkitsisi se ensinnäkin suurella todennäköisyydellä järjestyshäiriöiden lisääntymistä ja vakavoitumista. Ravintolat ja muut vastaavat kohteet, joissa ei taloudellisista, tai toiminnan luonteen liittyvistä syistä ole edellytyksiä jatkuvasti läsnä olevan järjestyksenvalvonnan ylläpitoon, luopuisivat todennäköisesti järjestyksenvalvonnasta. Järjestyksenvalvonnan vähenemisestä seuraisi järjestyshäiriöiden lisääntyminen, kun kiertävän valvonnan häiriöitä ennaltaehkäisevä vaikutus menetettäisiin. Lisäksi häiriöt suurella todennäköisyydellä pää-

sisivät jatkossa kehittymään entistä vakavammalle asteelle, kun ongelmien synnyttyä ei ravintolalla olisi mahdollisuutta saada apua järjestyksen valvontaan ja tarvittaessa voiman käyttöön koulutetulta järjestyksenvalvojalta. Poliisipartioiden resurssien rajallisuuden takia häiriötilanteet voisivat pahimmillaan päästä kehittymään hyvinkin pitkälle, ennen kuin apua häiriön ratkaisemiseksi olisi saatavilla.

Edellä kuvatusta kehityksestä seuraisi välttämättä myös ravintolahenkilökunnan työturvallisuuden ja -viihtyvyyden lasku sekä asiakkaiden ja yleisen turvallisuuden tunteen heikkeneminen.

Esitysluonnoksessa todetaan, että järjestyksenvalvontatehtäviä harjoitetaan kiellettäväksi esitettävillä kiertävillä ja hälytyksenluontoisilla suoritustavoilla vähäisissä määrin. Esitystä valmisteltaessa ei kuitenkaan ole todellisuudessa lainkaan selvitetty niiden yritysten määrää, jotka tällaisia palveluja käyttävät. Jo pelkästään SA:n asiakaskunta on hyvin laaja ja oletettavaa on, että suurin osa näistä asiakkaista jäisi muutoksen takia kokonaan ilman järjestyksenvalvontapalveluja.

SA:n ja muiden kyseisiä palveluja tarjoavien yritysten toiminnalle ja toimintaedellytyksille muutoksen vaikutus olisi dramaattisen vahingollinen. Kyseinen palvelumalli muodostaa huomattavan osan SA:n toiminnasta ja suunniteltu muutos saattaisi SA:n tilanteeseen, jossa sen olisi vakavasti arvioitava, onko edellytyksiä toiminnan jatkamiselle olemassa. Siten esitys vaikuttaisi vastoin tavoitteitaan ja heikentäisi yksityisen turvallisuusalan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

6 Yhteenveto

Kiertävien ja hälytyksenluontoisten järjestyksenvalvojien toiminnasta ei ole aiheutunut ongelmia, mutta jostakin syystä luonnoksella pyritään kuitenkin ko. toimintamalli kieltämään.

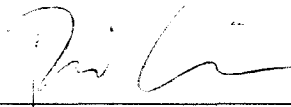
Suunniteltua kieltoa ei ole lainkaan perusteltu ja asian nykytilaa ei ole kartoitettu. Valmistelussa ei ole huomioitu suunnitellun muutoksen laajoja haitallisia vaikutuksia.

Kiertävällä ja hälytyksenluontoisella järjestyksenvalvonnan toteutusmallilla saavutetaan merkittäviä hyötyjä ja niin palvelujen käyttäjien, palvelun tarjoajien kuin poliisienkin kokemukset toimintamallista ovat myönteiset.

Mikäli toimintamallilla oletetaan olevan joitakin mahdollisia haittavaikutuksia, tulisi haitat kartoittaa ja arvioida parhaat menetelmät haittojen poistamiseen ja lieventämiseen. Suunnitteilla oleva muutos ei perustu tutkimuksiin vaan valmistelijoiden arveluihin.

Mikäli kiellettäväksi suunnitellulla toimintamallilla todella on kielteisiä vaikutuksia, tulisi ongelmiin pyrkiä löytämään ratkaisu, joka ei aiheuta nyt suunnitteilla olevan muutoksen kaltaisia, itse alkuperäistä ongelmaa laajempia haittavaikutuksia. Esimerkiksi järjestyksenvilvontatoiminnan saattaminen luvanvaraiseksi lisäisi viranomaisten mahdollisuutta tiiviimpään yhteistyöhön alan toimijoiden kanssa ja mahdollistaisi arveltu- jen ja mahdollisesti ilmenevien epäkohtien tehokkaan korjaamisen aihe- uttamatta kuitenkaan toimintamallin täyskiellon mukanaan tuomia hait- toja.

Tässä lausunnossa tarkoitettujen muutosten toteuttamisesta tulisi luopua hankkeen tässä vaiheessa. Nykytila tulisi tutkia ja kartoittaa perusteelli- sesti ja mahdollisiin muutoksiin tulisi ryhtyä vasta kun mahdolliset on- gelmat on aidosti selvillä. Vasta ongelmakohtien täsmällisen määrittelyn jälkeen on mahdollista ryhtyä valmistelemaan tarpeelliseksi katsottavia ja tarkoituksenmukaisia muutoksia lainsäädäntöön.

Tommi Niskanen
Security Arsenal Finland Oy

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärinkatu 14
50100 Mikkeli

LAUSUNTO

1 (3)

24.5.2009

EK/474/2009
SISÄASIAINMINISTERIÖ

29. 05. 2009

SM113:00/2008

INRIKESMINISTERIET

**LAUSUNTOPYYNTÖ YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN
LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN
ESITYSLUONNOKSESTA**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksen-valvojista annetun lain muutoksiksi.

Esitys sisältää ehdotuksen poliisin avuksi asetettavien järjestyksenvalvojien laajentamisen nykyisten paikkojen lisäksi terveyden- ja sosiaalihuollon toimipisteisiin, lentoasemille ja satamiin, joissa tehtävät ovat selvästi luonteeltaan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä. Samalla kyseisten järjestyksenvalvojien toimivaltuutta poistaa toimialueeltaan henkilö esittää selkeyttäväksi. Lisäksi edellä mainittujen järjestyksenvalvojien ja vartijoiden käyttäminen lentoasemien, satamien ja tuomioistuinten turvatarkastajina esitetään sallittavaksi.

Samalla järjestyksenvalvojista annetun lain mukaisten järjestyksenvalvonta-tehtävien suorittamistapa esitettäisiin selkeytettäväksi. Esimerkiksi ravintoloiden järjestyksenvalvontatehtävien suorittamistapa esitettäisiin rajoitettavaksi siten, että järjestyksenvalvojan olisi pääsääntöisesti suoritettava tehtävänsä ennalta estävästi työskentelemällä toimialueellaan.

Vartijoiden voimankäyttökoulutuksen kertauskoulutuksesta ja vartijoiden voimankäyttökouluttajista sekä järjestyksenvalvojakouluttajista ehdotettaisiin säädettäväksi aikaisempaa tarkemmin. Lisäksi esitys sisältää eräitä varti-oimisliiketoimintaan ja vartioimistehtävien suorittamiseen vaikuttavia esityksiä.

EK on ollut mukana lainvalmistelussa niin turvallisuusalan neuvottelukunnan kuin tukityöryhmän jäsenenä. Olemme voineet tuoda esiin näkemyksemme erityisesti tukityöryhmän kolmikantaisessa valmistelussa ja katsomme tämän olleen hyödyllistä ja tuloksellista. Tämä tarkoittaa myös nyt käsiteltävänä olevia kiireellisiä säädösmuutosesityksiä. Yleisesti ottaen pidämme esityksiä perusteltuna ja siten valittuina, että niillä voi olla myös realistiset mahdollisuudet edetä suhteellisen tiukan aikataulun mukaisesti.

Haluamme kuitenkin esittää eräitä näkökohtia ja kommentteja tähän luonnokseen. Lähtökohtaisesti edellytämme, että nämä säädösmuutokset tukevat jatkossa tehtäviä lainsäädännön kokonaisuudistusesityksiä, mikä on mielestämme tämän lainsäädäntöhankkeen tärkein tavoite.

Lainsäädäntö ja kauppapolitiikka
Kalevi Tiihonen

24.5.2009

EK/474/2009

Korostamme tässä yhteydessä kokonaisuudistukselle asetettuja tärkeitä tavoitteita ja niiden toteuttamista. Näistä mielestämme keskeisimmät ovat turvallisuusalan koko lainsäädännön yksinkertaistaminen ja selkiinnyttäminen, yksityisen turvallisuusalan liiketoimintamahdollisuuksien huomioon ottaminen, edistäminen ja kehittäminen sekä vastaavasti myös alan tehtäviin liittyvien koulutus- ja laatuvaatimusten toteuttaminen kehityksen vaatimusten mukaisesti.

Viime aikoina julkisuudessa käyty keskustelu erityisesti lentoasemien turvatarkastuksista ja niiden suorittajilta edellytettävistä vaatimuksista tulee mielestämme ottaa huomioon jo tässä yhteydessä ja harkita, voidaanko tähän liittyvä sääntely ottaa osaksi jo esitettyjä kiireellisiä muutoksia lainsäädäntöön. Se on joka tapauksessa ratkaistava tämän kokonaisuudistuksen yhteydessä. Lentoasemat ja lentoliikenteen turvallisuus on vaativa toimintakenttä, jossa kaikki toimenpiteet – turvatarkastuksia myöten – on tarkasteltava näiden vaatimusten mukaisesti. Kysymys on lisäksi toiminnan uskottavuudesta ja merkityksestä koko lentomatkustamiselle.

Katsomme tämän vuoksi tärkeäksi, että turvatarkastajien tulisi olla ilmailulaitoksen hyväksymän koulutuksen suorittaneita, poliisin hyväksymiä sekä sellaisin toimivaltuuksin varustettuja, että he pystyvät suorittamaan turvatarkastustyön ja sen lisäksi ryhtymään sen johdosta mahdollisesti tarvittaviin toimenpiteisiin. Tämä tarkoittaa käytännössä nykyisen vartija-järjestyksenvalvoja tasoista toimintaa ja sen mukaista koulutusta esim. voimakeinojen käytön osalta.

Eräs merkittävimmistä haasteista yksityisen turvallisuusalan selkiinnyttämiseksi liittyy monipolviseen ja raskaaseen sääntelyyn yleistä järjestystä ja turvallisuutta tukevien tehtävien osalta; tehtävänimikkeet, toimivaltuudet ja tehtävän edellyttämät koulutusvaatimukset. Tähän on nyt tarkasteltavassa esitysluonnoksessakin osittain viitattu, mutta asialla on huomattavasti laajempaa käytännön merkitystä. Huomion kiinnittäminen voimankäyttökoulutukseen ja siihen liittyvät esitykset ovat mielestämme tärkeitä.

Vartija ja vartioimistehtävät, järjestyslain mukainen järjestyksenvalvoja ja järjestyksenvalvojalain tarkoittama järjestyksenvalvoja tekevät pitkälti samaa tarkoitusta palvelevaa työtä erilaisin koulutusvaatimuksin ja erilaisin toimivaltuuksin. Voidaan yhteiskunnan ja erityisesti toimenpiteiden kohteiksi joutuvien kansalaisten intressissä kysyä, onko jo aika tarkastella uudelleen perustuslain 124§:n kieltoa suorittaa tehtäviä, joissa käytetään merkittävää julkista valtaa ja siihen liittyneitä tulkintoja yksityisen turvallisuusalan kehityksen näkökulmasta.

Lainsäädäntö ja kauppapolitiikka
Kalevi Tiihonen

24.5.2009

EK/474/2009

Nykyinen tilanne on aiheuttanut toistaiseksi raskaita ja osin keinotekoisia toimivaltuusjärjestelyjä edellä mainittujen tehtävien osalta. Nyt näitä tulisi pysyvästi selkiinnyttää ja saada aikaiseksi sääntely, jossa tunnettaisiin erilaiset vartioimistehtävät ja järjestyksensivalvojat tehtävät. Näiden tehtävien koulutusvaatimukset perustuisivat pääosin siihen, minkälaisia toimivaltuuksia em. tehtävissä käytetään. Kaikille järjestyksensivalvoille säädettäisiin yhtenäiset toimivaltuudet.

Samalla voitaisiin lisätä vartioimistehtävämäärittelyyn asiakkaiden toiminnan häiriöttömyyden varmistaminen Suomen Vartioliikkeitten Liitto (SVLL) ry:n lausunnon mukaisesti.

Esitysluonnoksessa esitetään liikkeenluovutustilanteisiin mm. väliaikaista lupaa suorittaa vartioimistehtäviä ja tähän liittyviä järjestelyjä. Nyt, kun SVLL on tarkentanut lausuntoaan ja selventänyt aiempaa kannanottoaan, yhtyy EK tähän SVLL:n esitykseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että näiltä osin tarkistetaan myös esitysluonnoksen perustelut.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto
Lainsäädäntö ja kauppapolitiikka

Jukka Ahtela
Johtaja

19.5.2009

SISÄASIAINMINISTERIÖ

22. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärinkatu 14
50100 Mikkeli

LAUSUNTO

Yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnokseen

ESITYS LISÄTTÄVÄKSI KIIREELLISEKSI MUUTOKSEKSI

Turvataarkastus lentoliikenteessä olisi saatava mahdollisimman nopeasti LYTP:n piiriin. Vartioimisliikeluvan ja voimassa olevan vartijakortin olisi oltava ehdoton edellytys, kun toiminta siirretään viranomaistoiminnan ulkopuolelle. Tämä vaatii myös välitöntä muutosta Ilmailulakiin.

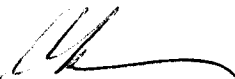
Teksti turvatarkastajista lentoliikenteessä tulisi kuulua;

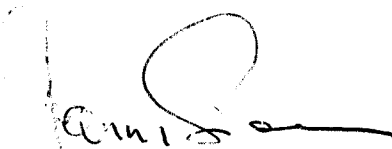
Turvataarkastustoimenpiteen lentoliikenteessä voi suorittaa poliisi-, rajavartio-, tai tullimies. Toimenpiteen voi suorittaa myös ilmailulaitoksen työntekijä, joka on saanut tehtävän edellyttämän koulutuksen ja poliisin tehtävään hyväksymä.

Muuta kuin 1 momentissa mainittua henkilöä voidaan käyttää suorittamaan turvatarkastustoimenpiteitä, mikäli hänellä on voimassaoleva hyväksyminen vartijaksi ja hänen työnantajallaan on voimassa oleva vartioimisliikelupa ja hän on saanut ilmailulaitoksen vahvistaman mukaisen koulutuksen ja on poliisin tehtävään hyväksymä.

Helsingissä 19.5.2009

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry.

Anssi Vuorio
I varapuheenjohtaja

Hannu Sironen
neuvottelupäällikkö

22. 05. 2009

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärintie 14
50100 Mikkeli

KUV/3825/58/2009

19.05.2009

**LAUSUNTO YKSITYISTÄ TURVALLISUUSALAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖ-
HANKKEEN KIIREELLISEN VAIHEEN HALLITUKSEN ESYSLUONNOKSESTA**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt lausuntoa yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta.

Kuluttajavirasto toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa esitysluonnokseen.

Johtaja

Hannu Mattila

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
Jääkärintie 14
50100 MIKKELI

Viite: Lausuntopyyntö 23.4.2009, SM 113:00/2008

Asia: Lausunto yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen kiireellisen vaiheen hallituksen esitysluonnoksesta

Suojelupoliisi on tutustunut luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle järjestyslain 22 ja 23 §:n muuttamiseksi sekä eräiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain sekä järjestyksenvalvojista annetun lain muutoksiksi. Suojelupoliisi pitää lakiesitystä hyvin valmisteltuna ja sillä ei ole lausuttavaa sen omaan toimialaan kuuluvien tehtävien näkökulmasta.

Apulaispäälikkö

Petri Knappe

Ylitarkastaja

Heli Malmi

